

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 72, utgave 4 | www.universitas.no | onsdag 31. januar 2018

VIL DU HA DETTE TIL LUNSJ?

▪ Et flertall av studentene ønsker
å oppheve SiOs kantinemonopol

Nyhet s. 4-5

Jeg håper på
en fremtid
uten Putin

Utenriks s. 12-15

KASTER UT

akademika

Nyhet s. 8-9

Følger gründer- DRØMMEN

Kultur s. 16-19

Løste mystisk krimgåte

Stopp.
Tenk.

Nyhet s. 6

redaktør: **Birk Tjeldflaat Helle**
birkth@universitas.no 988 51 171

nyhetsleder: **Mads Randen**
madsranden95@gmail.com 454 00 166

fotosjef: **Erlend Dalhaug Daase**

desksjef: **Kari Eiring**

nettredaktør: **Markus Slettholm**

magasinredaktør: **Regine Stokstad**

MENINGER

Finn frem den usynlige hånd

McDonalds, Villa Paradiso, Burger King, Maaemo, Peppes Pizza, Pjøltergeist og Lille Saigon. Oslos restaurant og kafétilbud er i konstant utvikling. Nye steder popper opp rett som det er, andre som ikke fortjener livets rett går ned for telling. Noen får Michelinstjerne, andre får slakt på Tripadvisor. Men et sted går utviklingen i sneglefart: Oslos høyskoler og universiteter.

I år fyller Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) åtti år. I like mange år har studentsamskipnaden forsynt Oslos studenter med frokost, lunsj og middag. Åtti år i gamet er lenge, men tilbudet er ikke spesielt imponerende. Kyllingklubber, pasta med ostesaus, og ris til 135 kroner kiloet.

Tallene fra den ferske Sentio-undersøkelsen bekrefter også at flertallet studenter ikke er frelst av kantinetilbudet på Oslos utdanningsinstitusjoner. De ønsker mangfold, de ønsker endring, og de ønsker noe annet enn vassen blomkål-masala. Som Julie Pettersen sier i denne ukes Universitas: «Monopol er generelt crap».

Men debatten er gammel, og det dukker stadig opp skrekkehistorier om SiOs labre mattilbud. I 2014 refset rektor Peter Tornquist ved Norges Musikkhøgskole kantina i et Facebook-innlegg etter en svært mislykket taco. I fjor vår raste studentene på Det teologiske menighetsfakultet mot SiO og kalte gryteretten for en ubestemmelig gugge. På høsten i fjor fortalte misfornøyde ansatte på Kunsthøgskolen om kaffen som ble servert og fortalte at de måtte rømme til Tim Wendelboe.

Det er ikke innsatsviljen det har stått på. SiO gjennomfører jevnlig brukerundersøkelser for å bli bedre. De siste årene har de lansert konsepter som Tacoteket, Ramen Ya og Deiglig. Problemet er bare at alternativene er så mye bedre. Bare se på Freddy Fuegos burrito, Sapporos ramen, og Åpent Bakeris kanelbolle.

Mens nye steder må forholde seg til markedet, har SiO Mat og Drikke i mange år gått i underskudd og latt inntekter fra andre deler av konsernet dekke over tapene. Dette er i ferd med å snu, men på hvilken bekostning?

Maten har blitt dyrere og dårligere. På KHiO ble den ambisiøse og godt likte mesterkokken Jerome Vincendeau tvunget til å følge SiOs uambisiøse krav.

SiOs klamme hånd har styrt lenge nok, det er på tide å finne frem den usynlige.

«Åtti år i gamet er lenge, men tilbudet er ikke spesielt imponerende.»

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Joakim Stene Preston**
j.s.preston@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

For å bli kvitt de som snylter på din studentvelferd, er det på tide å mangedoble semesteravgiften.

Gratispassasjerer på velferdstoget

Kommentar

Markus Slettholm, nettredaktør i Universitas

Se for deg en styrtrik kapitalist, en slags Jordan Belfort fra Wolf of Wall Street-lignende karakter, som gjennom fiks manøvrering i byråkratiet betaler marginal skatt i et utenlandsk skatteparadis, men som likevel benytter seg av alle de gode og dyre velferdstilbudene her til lands. Urettferdig, sant?

Forrige uke skrev Universitas om en tilsvarende form for snylteri. Falske studenter sparer tusenlapper ved å melde seg opp til et fag, betale semesteravgiften og følgelig nyte godt av velferdstilbudene for studenter. «Julie» sier hun sparer omkring 500 kroner i måneden ved å være liksomstudent. Med andre ord vil det si at de 800 kronene for vårsemesteret er inntjent i midten av februar. Hvem må betale for dette? Jo, fellesskapet – du, meg og alle andre faktiske studenter.

«At hver eneste krone i økt semesteravgift må tilfalle studentvelferden er en absolutt nødvendighet»

For når langt flere enn de som har reelt behov for eller rett på nedsatte priser på buss, bane og ymse kulturtilbud benytter seg av disse tilbudene, vil de også bli dyrere og mindre lukrative. Det er noe å tenke på neste gang du ser Ruter-billetten er blitt enda dyrere. Også når du står på to-hundre-og-noe-plass i studentboligkø, eller får time hos SiO-legen om fire måneder.

Dette er heller ikke et marginalt fenomen. Vi har vel alle hørt om hen som «bare vil ha billigere Ruter-billett». Tall fra UiO viser at over 3000 personer med minst en bachelorgrad og som hadde betalt semesteravgiften, ikke avla studiepoeng. Tallet er antageligvis langt høyere, da ikke alle har bachelorgrad. Problemet er langt større enn man liker å tro.

«Desperate times calls for desperate measures». Semesteravgiften er i dag på 600 kroner, uten «SAIH-tierne» og kopiavgift, og danner det spake økonomiske

grunnlaget for boligpolitikken til SiO og deres finansiering av foreningslivet. «Julie» sparer omtrent 500 kroner i måneden, noe som vil si 3000 kroner i semesteret – penger hun ikke har rett på som «liksomstudent». Følgelig vil det være nødvendig å øke semesteravgiften til over 3000

Arkivaren

Historiske skråblikk av
Nora Geard Nygaard

TÅREVÅTT PÅ EXPHIL

«Du har fått med deg den opphetede debatten om Exphil i Universitas' siste numre? Er faget poengløst og kjedelig, eller lærerik og spennende? I 2002 var de mest fornøyd med at ingen lenger strøk i faget. For strykprosenten gikk fra 36 til to da man gikk fra skoleeksamen til mappeinnlevering og multiple choice-prøve. Gleden var stor, og lærer Per Ariansen beskriver den nye situasjonen: «Under dette kurset opplevde jeg for første gang å ikke komme til orde under enkelte av diskusjonene. Det gjør en foreleser rørt til tårer».

Universitas nr. 1, 16. januar 2002

VOLD OG BORTTAUING

«Studentene er noen dagdrivere og bråk-makere med en ekstrem holdning til lov og orden». Ordene kommer fra konsulent Harald Pedersen i Auto Guards, et firma som tauer bort feilparkerte biler. I 1989 skaper dette rabalder. Et vitne forteller om en bileier som forsøkte å flytte en bil som skulle taues bort: «To personer av tauingsmannskapet springer til og kaster seg over panseret på bilen». Bileierens kone ble så «puffet tilbake med en albue mot brystet eller halsen». Ekteparet hadde feilparkert foran en inngang på Sogn for å bære opp sitt syke barn. Pedersen står derimot på sitt: «Jeg ser med skrekk på hva som vil skje når de studentene vi har hatt problemer med går ut i næringslivet. For bare håpe jeg har gått av med pensjon innen det».

Universitas nr. 4/5, 8. mars 1989

ILLUSTRASJON: ØVIND HOLAND

kroner om man vil snylteriet til livs. Det høres mye ut, men det er tross alt en liten andel av de 53.000 kronene man får i lån og stipend fra Lånekassen hvert semester. Man vil også slå flere fluer i én smekk. Ikke bare vil man kvitte seg med gratispassasjerene på studentvelferdstoget, disse pengene vil også kunne brukes til å finansiere studentboliger, foreningslivet eller velferdstilbud for studentene: Bedre treningstilbud, sunnere og billigere kantinemat og kortere ventelister om man trenger noen å snakke med. Fordelene er helt åpenbart mange.

Noen vil mene dette er et angrep på et helt fundamentalt og sentralt prinsipp i det norske utdanningssystemet, nemlig gratisprinsippet. Men sannheten er at gratisprinsippet egentlig ikke gjelder. Som UiO-student er man allerede pålagt å betale 800 kroner, og det er forventet at man kjøper pensum til flerfoldige

tusen – ofte opp mot 10.000 kroner, meldte Studvest i forrige uke. Alle synes selvsagt det er kjipt å betale skatter og avgifter, og det er døvt å betale egenandel hos legen eller NRK-lisens. De pengene kan man alltid bruke på noe annet og mer egoistisk. Men sannheten er at dette er aktiv omfordelingspolitikk som til syvende sist kommer alle – og spesielt de som har minst – til gode. Studenter burde i alle tilfeller føle solidaritet med hverandre, og burde kunne godta å betale litt mer til fellesskapet.

Så er også spørsmålet hva disse pengene går til. Vil de gå til å øke lønnen til SiO-direktør Lisbeth Dyrberg, eller til å finansiere økt byråkrati i Velferdstinget? Sammen med økningen i semesteravgiften, må det også gis helt klare retningslinjer for hva pengene skal brukes til, og hva de ikke skal gå til. At hver eneste krone i økt semesteravgift må tilfalle studentvelferden er en

absolutt nødvendighet. **Jeg skal være** den første til å vedgå at også jeg, riktig nok noe utilsiktet, ble en av gratispassasjerene på velferdstoget da jeg ble med i denne blekka og satt studiene på vent. Men selv om vi er usolidariske, er verken undertegnede anno 2016, «Julie» eller hen som «bare vil ha billigere Ruter-billett» det største problemet. **«Tilgi dem ikke,** for de vet hva de gjør», sa en kamerat i kjølvannet av forrige ukes Universitas. Men det er ikke her skoen trykker. Den trykker ved at det er så lukrativt, billig og enkelt å snylte på studentvelferden at tusenvis gjør det hvert år. Betal dine 3000 kroner i semesteret med glede, kjære student. For ingen, bortsett fra snikerne selv, liker gratispassasjerer.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Camilla Alexandra Lie

Vinterens andre bad: Leif Peder Oma (t.v) er så glad i å bade at han gjør det minst én gang i måneden året rundt. Denne gangen med Alexander Navdahl (i midten) og Karl Henrik Fredly (t.h).

UNIVERSITAS

Tips oss

tips@
universitas.no

Følg oss

På papir hver onsdag,
på nett hele tiden:
www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: @universitas_no
instagram: [universitas_offisiell](https://www.instagram.com/universitas_offisiell)
For oppdaterte studentnyheter.

På desken: Anna Torst
Saatvedt, Solveig Bua
Løken, Kari Eiring

 Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsleder:

Mads Randen

madsranden95@gmail.com

454 00 166

NYHET

Studenter kan kastes ut av politibilen

OVERVEKT: For å bli politi må politistudentene gjennom en praksisperiode. Det skjer i løpet det andre året på studiet, noe som også innebærer å bli med på patrulje.

Med to politibetjenter, én politistudent, én arrestant og mye tungt utstyr, kan lasten overstige den tillatte totalvekten. Noen må vike.

– Studenter vil i noen tilfeller risikere å måtte forlate kjøretøyet, sier Geir Valaker, avdelingsleder for bachelorstudiet ved Politihøgskolen i Oslo til Universitas og opplyser om at det jobbes med å finne en løsning på problemet.

FOTO: PETER FISKESTRAND

— MONOPOL ER

• UIO VURDERER Å ÅPNE CAMPUS FOR ANDRE AKTØRER

I en fersk undersøkelse kommer det frem at flertallet av norske studenter ønsker konkurranse på campus.

Studentvelferd

tekst Mathea Reine-Nilsen
foto Matilde Clemetsen

Når man kommer inn hovedinngangen på Handelshøyskolen BI, er det ikke duften av kyllinglår og stekt torsk fra SiO-kantinen som slår i mot deg, men et stort, grønt Starbucks-skilt.

Mens Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) har full kontroll over alle serveringssteder på Universitetet i Oslo (UiO) og OsloMet, har de på BI kun sluppet til med helsetjenester og treningssenter.

Vil ikke ha SiO

Julie Pettersen (21) og Maria Berget (23) studerer PR og markedskommunikasjon ved privatskolen, og er godt fornøyd med kantinetilbudet.

– Det er flere alternativer, men man kunne utvidet utvalget, sier Berget.

– Det blir jo dyrt i lengden, men det finnes alltid billigere alternativer.

– Kunne dere tenkt dere SiO her på BI?

– Nei, svarer jentene enstemmig.

– Det er greit å kunne velge selv. Monopol er generelt crap, sier Pettersen.

Jentene utelukker likevel ikke at et samarbeid kunne vært en idé.

- Politisk styrt

Utvekslingsstudenten Bailey Nimmrichter (20) mener også dette kunne vært en god løsning, men er storfornøyd med løsningen på BI.

– Et partnerskap ville vært den beste løsningen etter min mening. Jo lenger SiO fortsetter

med monopolet, jo flere er det som vil bli sinte, sier han.

I en studentundersøkelse kommer det frem at 28 prosent av norske studenter ønsker fri konkurranse på campus. Dette utgjør dermed flertallet. 20 prosent svarer nei, mens 52 prosent svarer vet ikke.

På UiO og OsloMet er flertallet enda klarere.

Ole Marius Gaasø, leder for Blå Liste ved UiO, mener fritt marked er den beste måten å sikre godt utvalg, lave priser og høy kvalitet.

– Vi er veldig opptatt av at SiO kjemper fra markedets side, men opplever det nå som veldig politisk styrt, sier Gaasø, og mener markedet sier mer om hva studentene ønsker enn hva de vedtar i SiO.

– Vi vil ha billig og bra. Det gjelder utvalg og pris, det er for dyrt, og utvalget er dårligere enn på BI for eksempel.

McDonald's på campus

Leder for Studentparlamentet ved UiO, Jens Lægreid, synes det er spennende tall, og forteller at det i løpet av de neste tre årene kan bli endringer på Blindern.

I det siste har Studentparlamentet vært i dialog med UiO, og skal delta under reforhandlinger av fristasjonsavtalen mellom universitetet og SiO over de neste tre årene.

– Vi har fått signaler på at det er viktig for UiO at studentene er med i byggesaker og utforming av campus, sier han. Jeg kan ikke peke på akkurat hva vi vil, men vi skal gjøre vår jobb for å få best mulig tilbud, forteller Lægreid.

Enhet for lederstøtte ved UiO bekrefter at fristasjonsavtalen etter planen skal reforhandles i løpet av 2019, og at vurdering av de forskjellige avtaleområdene vil være del av disse diskusjonene.

Alternative samarbeidspartnere har så langt ikke vært diskutert. Videre konstaterer de at Studentparlamentets meninger vil vektlegges på lik linje med de andre involverte. Dette kan bety at

McDonald's eller Villa Paradiso på campus kan bli en realitet.

– SiO på ingen måte perfekt

Rune Keisuke Kosaka, leder for Studentparlamentet ved OsloMet, sier det selvfølgelig er mulig med endringer i dagens ordning, men at studentvelferdsordninger først og fremst skal leveres av samskipnad, stat eller studentene selv.

– Kantinedrift burde fremdeles driftes av SiO. SiO er på ingen måte perfekt, men de er et konsern vi som studenter er inne på eierskapssiden på, sier han, noe han mener gir studentene større påvirkningskraft enn de ville hatt overfor private aktører.

Styreleder i SiO, Vette Bo Saga, sier studentstyring og et formål om studentvelferd skiller SiO fra andre aktører, men at denne prioriteringen betyr at SiO må skille seg positivt ut for å bli foretrukket.

– Det viktigste her blir hva som sikrer studentvelferden og et godt mattilbud på campus. Jeg hilser diskusjoner om hvordan vi sikrer dette velkommen, sier han.

Monopol kan være mest gunstig

Ifølge Tore Nilssen, professor ved Økonomisk Institutt på UiO, er det vanskelig å sikre kvalitet i samfunnet generelt: Flere aktører betyr ikke automatisk lavere pris og høyere kvalitet. Men han understreker at denne balansegangen er desto vanskeligere når én bedrift eier alt selv – slik som SiO.

Likevel mener han at kommersiell drift på visse områder kan være nødvendig for at SiO skal kunne føre lavpristilbud på andre, slik som helse og trening.

– Det er jo enkelte ting SiO driver med som går med tap, og da må de definere en del ting de kan drive kommersielt for at det skal være mulig, sier han, og sier dette fører til at det helhetlig er studentene som kommer best ut.

universitas@universitas.no

Menneskekjenner: – Det er liksom to typer mennesker, da. De som kjøper billigkaffe

Visste du?
Tacoteket, Ramen
Ya, og Deiglig er alle
SiO-konsepter.

PST frykter spionstudenter Vil ha retningslinjer mot «bistandsporno»

SPION-STUDENTER: På tirsdag offentliggjorde Politiets sikkerhetstjeneste (PST) sin årlige trusselvurdering. I vurderingen skriver de at trusselbildet i 2018 vil bli preget av en rekke sammensatte utfordringer. I år, som i fjor og året før der, trekkes også frykten for at iranske myndigheter skal bruke informasjon fra norske studiesteder i produksjonen av

masseødeleggelsesvåpen frem. Sikkerhetstjenesten mener at land som Iran og Pakistan har et langsiktig perspektiv for å utvikle slike våpen. PST skriver blant annet at disse statene kan ha interesse av å plassere studenter og forskere på norske utdanningsinstitusjoner, og oppfordrer til årvåkenhet.

SOSIALE MEDIER: – Vi vil jobbe mot at utvekslingstudenter fremstiller en skjev virkelighet på stedene de besøker, sier Jens Læg Reid.

Vi har alle sett det, de unge håpefulle som drar til utviklingsland, for så å legge ut bilder på sosiale

medier. Det er dette Studentparlamentet ved UiO vil til livs. Han understreker at det ikke er snakk om å innføre noen sanksjoner for studenter som bryter retningslinjer.

Resolusjonen ble vedtatt på oppfordring fra SAIH (Studente-

nes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond).

– Flere mennesker enn noen gang reiser ut nå enn tidligere. Da er det viktig at man tenker over hva man publiserer, sier Beathe Øgård, leder for SAIH.

GENERELT CRAP

• FLERTALL VIL KVIFFE SEG MED SIO-MONOPOLET

Studentvelferd

- Studentundersøkelsen er utført av Sentio på oppdrag fra Norsk Studentorganisasjon (NSO) og Universitas
- Undersøkelsen er gjennomført på internett, og består av intervjuer med et representativt utvalg på 1001 norske studenter
- Bør studentsamskipnadens kantine monopol oppheves?

Ja (28 prosent)

Nei (20 prosent)

Vet ikke (52 prosent)

- På UiO var tallene 31 prosent «Ja» mot 17 prosent «Nei»

- På OsloMet svarte 33 prosent «Ja» og 20 prosent «Nei»

og de som kjøper Starbucks, sier BI-student Cathrine Thom (22). Selv varierer hun.

Mystisk kringgåte løst av UiOs IT-eksperter

Datageni: Ved hjelp av sine kyndige datakunnskaper klarte Martin Bore og resten av IT-sikkerhetsgruppen ved Universitetet i Oslo nesten å fukke en Mac-tyv.

En stjålet Mac og en IT-sikkerhetsgruppe hadde hovedrollen i et av fjorårets store mysterier på Universitetet i Oslo.

Krim

tekst Mikkel Ihle Tande og Birk Tjeldflaat Helle
foto Erlend Dalhaug Daae

«CSIRT – Computer Security Incident Response Team». Navnet virker som tatt ut av en spionfilm, men i virkeligheten har gruppen ansvaret for IT-sikkerheten på Universitetet i Oslo. Ledet av den tidligere informatikkstudenten Martin Bore, har gruppen ansvaret for ID-tyverier, personvern, virusangrep og innbrudd i IT-tjenester.

De hankses daglig med hackere og andre skurker, og noen måneder før jul i fjor fikk de en ekte kringgåte slengt i fanget.

Fem dataskjermer

Vi møter IT-sikkerhetsekspert Bore på sitt kontor i Forskningsparken. Døren inn til kontoret er dekket av en plakate av Amy Pond, den tøffe, men vimsete rødhåringen i TV-serien Doctor Who. Ved siden av Bores fem datamaskinsjermer har han plassert små Star Wars-legofigurer han fikk i en julekalender for noen år siden.

– Dette er første gang vi har løst en sak på denne måten, sier Bore, før han setter i gang med fortellingen.

IT-eksperternes metoder

Mens snøen dalte ned over Blindern 27. november i fjor, troppet politiet opp på universitetet for å beslaglegge en Macbook Air. Den bærbare data-

maskinen hadde blitt stjålet fra Ole-Johan Dahls hus ved Institutt for Informatikk. Fornærmede hadde meldt fra både til politiet og til CSIRT.

Men mens politiet satt slukøret igjen, visste IT-eksperterne på universitetet råd.

– Vi la Mac-adressen til maskinen i overvåkningsfunksjonen til programvaren som styrer UiOs trådløse nett. Funksjonen gjør at vi kan få beskjed hvis maskinen dukker opp på UiOs nettverk, forteller Bore.

Han understreker at de kun bruker overvåkningsfunksjonen til å spore maskiner som har blitt meldt stjålet til politiet.

Tyv på frifot

Den 13. november gikk alarmen i systemene til sikkerhetsgruppen. En student hadde logget seg inn på UiOs nettverk med den stjålne datamaskinen.

For å komme inn på nettverket må man oppgi et personlig brukernavn og passord. Derfor kunne CSIRT enkelt finne identiteten på studenten, og melde fra til politiet. Macen kunne endelig returnere til sin eier, men hva med tyven?

– Så vidt jeg vet har maskinen blitt videregitt etter at den ble stjålet. UiO har ingen indikasjoner på at personen som var i besittelse av den stjålne maskinen er den samme som sto for tyveriet, sier Bore.

Ifølge politiadvokat Arne Valdemar Nielsen ble maskinen beslaglagt for å sikre bevis og deretter returnert til eieren. Nå er saken henlagt og tyven lusker fortsatt rundt i gangene på Blindern – men Bore er likevel fornøyd.

– Det føles godt å ha bidratt til at kostbart utstyr kommer til rette. Jeg har fått inntrykk fra politiet, at eieren var meget takknemlig.

SØK OM MIDLER:

Osloforskning stipend med søknadsfrist 15. februar 2018

Hvem kan søke?

Masterstudenter og forskere som er tilknyttet Universitetet i Oslo

Hva kan du få stipend til?

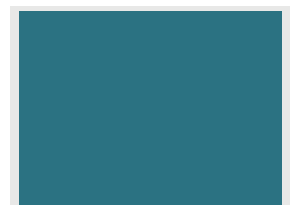
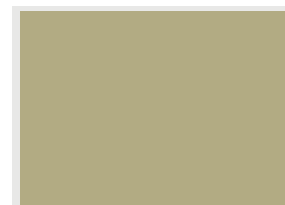
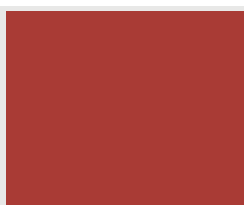
Arbeid med masteroppgaver eller prosjekter med Oslo-relevant tema

Hvor mye kan du få?

Vanligvis 30 000 kr

Søknadsfrist 15. februar

Søknadsinfo: www.uio.no/osloforskning

Porno og pensum

En skikkelse som går under kallenavnet «Pornomannen» vekker oppsikt på Det juridiske fakultet.

Studiehverdag

tekst Frida Fliflet
foto Maral Zadeh

Du sitter på lesesalen og skal for-dype deg i paragraf tolv's endeløse kompleksiteter. Kaffen er nytraktet, konsentrasjonen er bunnløs, helt til du hører høy, overdreven stønning. Fra... din pult?

I det siste har en skikkelse kjent som «pornomannen» skapt kleinhet eller komikk på det juridiske fakultet, avhengig av hvem man spør. Han har angivelig hjemsøkt lesesal 150 og 160 på Domus Nova, hvor en stor andel av jusstuden-tene tilbringer sine dager.

– Blir litt rødming

Universitas har vært i kontakt med den påståtte pornomannen.

– Noen ganger kan skolehverda-gen bli litt kjedelig. Det pornoman-nen [jeg?] gjør er å skape litt hu-mor på lesesalen, gjennom å sette en trådløs høyttaler ved en PC og deretter sette på pornolyder, sier gjerningsmannen.

Han mener at ofrene vanligvis tar det fint. Likevel forteller han om sitt første offer som i frustra-sjon dro ut alle kablene til den stasjonære PC-en, uten å klare å

stoppe lydene.

– Det blir kanskje litt rødming der og da.

Etter det Universitas kjenner til er det en liten gjeng på jussen som står bak pseudonymet «pornoman-nen».

En anonym helt

Pornomannens eskapader satte snart fyr på Jodel, hvor han er blitt omtalt som «en anonym helt». Fle-re av studentene Universitas snak-ker med har lest jodler om ham – men det er ingen som faktisk har hørt stuntene med egne ører.

Jusstudentene Nora Arnkvern (22), Andrea Brynildsen (25) og Sandra Solbrekke (21) er alle tre enige om at pornomannens påfunn egentlig er ganske morsomme.

– Det er jo komisk, det er det første som slår meg, sier Nora.

– Men hvis det blir veldig mye kan det jo kanskje bli litt forstyr-rende i lengden.

– Ikke greit

Hovedbibliotekar ved juridisk bi-bliotek, Anne Gunn Bekken, har ikke hørt noe om saken. Hun er imidlertid klar på at slik oppførsel ikke er greit.

– Hvis dette er tilfelle, er det helt klart i strid med UiOs IT-reglement og lesesalreglementet, sier Bekken.

Pornomannen mener selv at stuntet som oftest ender i latter og god stemning.

– Det er fantastisk hva pornoly-der i ti sekunder kan gjøre!

universitas@universitas.no

Pult på lesesalen: Intetanende studenter blir ved Det juridiske fakultet offer for «pornomannen».

Dette skjer når du varsler

Én av fem studenter opplever diskrimine-ring i høyere utdan-ning. Samtidig er man-ge studenter usikre på hvordan man varsler.

Diskriminering

tekst Ingeborg Grindheim Slinde

I forrige utgave av Universitas kom det frem at 21 prosent av studentene hadde opplevd diskriminering i høyere utdanning. Samtidig oppgir 43 prosent av de spurte studentene at de ikke opple-ver at institusjonen har på plass gode varslingsmuligheter for studenter som ønsker å melde fra om uønskede si-tuasjoner og hendelser. Hva skjer egentlig når man sender et varsel om diskriminering?

Visste du?
Én av åtte studenter oppgir at de har opplevd seksuell trakassering.

Si fra

– Én er én for mye. Når 21 pro-sent av norske studenter sier at de har opplevd diskriminering er det alvorlig, sier prorektor ved UiO, Gro Bjørnerud Mo.

Ved UiO har man et såkalt Si fra-system hvor man enten varsler gjennom et nettskjema eller muntlig. I Si fra-systemet brukes Rød linje om de mest alvorlige varslingene, slik som diskrimi-nering. Studentene som varsler gjennom denne linjen blir kalt inn til samtale. Det blir skrevet et referat fra samtalen som stu-dentene får lese, og komme med innspill til.

– Studenten skal også få vite om nye opplysninger som kommer i saken og få mulighet til å gi tilsva-r til det, fortel-ler Mo.

Kalt inn til samtale

Ved OsloMet blir studentene anbefalt å ta varslingssaken opp med noen ved universitetet, slik

som Studentombudet, SiO eller studentpresten. Studentene kan også direkte eller indirekte ta kontakt med OsloMets varslings-nemnd. Varslingsnemda har som

«Når 21 prosent av norske studen-ter sier at de har opplevd diskri-minering er det alvorlig»

Gro Bjørnerud Mo,
prorektor ved UiO

oppgave å undersøke varselet og bestemme hvordan varslingen skal bli fulgt opp.

Hvis varslingen blir tatt opp til behandling, blir den som varsler vanligvis kalt inn til samtale med varslingsnemda. Når de er ferdig å behandle varselet, utarbeides

det en rapport som sendes til rektor. Det er han som er ansvar-lig for å behandle saken videre og iverksette reaksjoner.

– Ved OsloMet jobber vi stadig med å forbedre både informasjo-nen til studentene og selve ruti-nene for varsling, i tillegg til at vi arbeider med forebygging av tra-kassering, sier Curt Rice, rektor ved OsloMet.

– Alarmerende

Leder av Norsk Studentorgani-sasjon Mads Beldo synes det er alarmerende at så mange studen-ter blir diskriminert. Han mener at både utdanningsinstitusjoner og studenter må ta ansvar for hvordan man møter diskrimine-rende atferd.

Beldo ønsker at alle studenter skal ha tilgang til studentombud som et ledd i å forbedre varslings-rutinene.

– For det første vil lovfesting av rett på tilgang til studentom-bud vil være et viktig steg for å sikre god behandling av varslersaker. For det andre mener vi det

også er helt nødvendig at ledere på utdanningsinstitusjonen er sitt ansvar bevisst når det kom-mer til å håndtere varslersaker som kommer inn, sier Beldo.

universitas@universitas.no

Dette er undersøkelsen

- Undersøkelsen er gjen-nomført av Sentio på vegne av NSO og Universitas.
- 21 prosent av studentene oppga at de hadde opplevd diskriminering på bakgrunn av kjønn, kjønnsidentitet, seksuell orientering, etnisk bakgrunn, religion, funksjonsnedsettelse eller annet under studiet.
- 43 prosent av studentene svarer nei på spørsmål om de opplever at institusjonen har på plass gode varslings-muligheter for studenter.
- Undersøkelsen er gjennomført på internett, og består av intervjuer med et representativt utvalg på 1001 norske studenter.

Bitter bokha

Partene beskylder hverandre for manipulasjon, press og triksing med tall. Handelshøyskolen BI har terminert kontrakten med Akademika, og etterspillet er alt annet enn pent.

Pensum

tekst Nora Geard Nygaard og Henrik Giæver
foto Maral Zadeh

Fra høsten 2018 kan du ikke lenger kjøpe pensumbøkene dine på Akademika på BI Nydalen. Skolen har sagt opp leiekontrakten med bokhandelen på alle sine campuser: Bergen, Trondheim, Stavanger og Oslo.

I stedet for en fysisk bokhandel vil de erstatte den med en nettbutikk. De lyste ut en konkurranse om leverandør i november 2017, men har ikke bestemt seg for hvem de skal velge ennå.

Etter at BI tok beslutningen har Akademika kjempet hardt for å få dem til å snu.

– Vi har opplevd mobilisering fra Akademika mot våre studenter og ansatte, sier divisjonsdirektør for heltidsstudier ved BI, Marius Eriksen.

Krangel om spørreundersøkelse

Arnstein Bjørke, deleier i forlaget Vigmostad & Bjørke AS, er ikke spesielt fornøyd med BIs avgjørelse, og mener dette er i strid med studentenes ønske.

– Vi ble veldig overrasket over at administrasjonen på BI ikke vil gi studentene tilbud om fysisk bokhandel lenger, sier han.

Rett før jul gjennomførte Kantar TNS en spørreundersøkelse på vegne av bokhandleren i butikken i Nydalen. 201 studenter ble blant annet spurt følgende spørsmål:

«Hvordan stiller du deg til BI-administrasjonens avgjørelse om nedleggelse av Akademika på campus?»

82 prosent av studentene på BI og 80 prosent av de ansatte svarte at de var uenige i BI-ledelsens beslutning om å legge ned bokhandelen på campus.

I en uttalelse hevder Åsne N. Dale, fagansvarlig i SBIO (Stu-

dentforeningen ved Handelshøyskolen BI i Oslo), og Martine Ramstad Høge, fagansvarlig i BI studentsamfunn (BIS), at disse undersøkelsene har vært gjennomført på betenkelige premiser.

– Akademika har gjennomført en kundeundersøkelse uten tillatelse fra BI, noe studentorganisasjonen heller ikke har blitt informert om. Denne ble utført før studentene hadde fått informasjon om hvorfor BI valgte å si opp avtalen med Akademika. Resultatene fra undersøkelsen er dermed svært partiske, skriver de.

Ikke levert på nett

Kjernen i konflikten er at privatskolen mener at Akademika ikke har gitt et likeverdig tilbud for studenter og ansatte som foretrekker eller er avhengig av å handle bøkene på nett.

– BI har over lengre tid opplevd mangelfull oppfølging fra Akademikas sin side for å komme oss i møte, noe de selv har beklaget per e-post. Samarbeidsklimaet oppleves som krevende, sier Eriksen ved BI.

Dale og Høge i henholdsvis SBIO og BIS, skriver det samme.

– BI har vært i dialog med Akademika siden 2014/2015 med å utvikle et tilfredsstillende nettbokhandelstilbud. Akademika har ikke klart å presentere et tilfredsstillende tilbud.

Bjørke mener BI-ledelsens avgjørelse er et paradoks.

– Vi har havnet i en veldig spesiell situasjon der BI vil digitalisere bokhandelen, mens studentene helst vil lese pensum på papir og handle i bokhandelen på campus. Altså vil kundene ha oss der.

I tillegg reagerer han på at BIs administrasjon har bedt dem om ikke å ha kontakt med studenttillitsvalgte.

– Vi er veldig forundret over at administrasjonen på BI legger et sånt press på studentforeningene.

– Manipulerer studentene

SBIO og BIS støtter BI avgjørelsen og mener at de som studentorganisasjon ivaretar studentenes interesser og sørger for at studentene får det beste tilbudet som er mulig.

– Det er viktig at pris på lærebøker og annet pensum tilpasses et studentbudsjett, og dermed tilbys så billig som mulig. Vi opplever at Akademika ikke er konkurransedyktige på pris, skriver de.

I tillegg mener de at Akademika misbruker sin monopolsituasjon som tilbyder av fysiske bokhandler på utdanningsinstitusjoner i Norge.

– Det vi ser er at prisene på bøker som blir tilbudt på Akademikas nettbokhandel er dyrere enn bøker som blir solgt over disk. Dette mener vi Akademika gjør for å manipulere studentenes kundeatferd til å handle i fysisk bokhandler fremfor på nett.

Til dette svarer Bjørke at de jobber med å tilpasse prisene både på nett og i fysisk butikk.

– Det er verken grunnlag for å si at vi er dyrere på nett enn i butikk, eller at vi på noen måte manipulerer studentene. Studentene i dag har mange alternativ på nett med sterk priskonkurranse, men de vil likevel ha fysisk bokhandel som tar ansvar for å ha hele pensum til semesterstart.

Han sier de generelt har god dialog med utdanningsinstitusjonene.

– Kommer dere til å ta steg for å forsikre dere om at ikke flere utdanningsinstitusjoner følger i BIs fotspor og avslutter kontrakten med dere?

– Vi har ikke mottatt noen signaler fra noen andre høyere utdanningsinstitusjoner i Norge om at de vil frata studentene sine bokhandel på campus.

Bjørke vil ikke uttale seg om hvor mye de har betalt BI i leie, eller hvor mye de vil tape på oppsigelsen.

Delte studentledere

Jens Læg Reid, leder av Studentparlamentet på UiO, sier gode digitale løsninger er positivt for studentene, og at det er bra om det bidrar til å presse ned prisene på pensum.

– Bør UiO også sikte seg inn mot en digital løsning for kjøp av pensum?

– Kontrakten med Akademika utløper om et par år, da skal vi gjøre vårt for å finne frem til gode løsninger. Om det blir kun digitale løsninger eller om det blir supplert av en bokhandel, får vi vurdere når vi kommer dit.

Leder av Studentparlamentet ved OsloMet, Rune Keisuke Kosaka, mener de ikke bør sikte seg inn på en digital løsning alene.

– Det kan godt være at man kan inngå en avtale med allerede eksisterende nettløsninger, men da må man selvsagt vurdere om en mulig reduksjon i pris er verdt at man mister et tilbud som er nær der man studerer.

universitas@universitas.no

Uenige: Akademika og BI strides blant annet om en spørreundersøkelse, og dermed gjorde de i egen butikk, slik de fikk beskjed om.

andler-strid

Åsne N. Dale, fagansvarlig i SBIO, skriver at den ble utført uten tillatelse fra BI. Bjørke sier imidlertid at de fikk beskjed av BIs administrasjon at de ikke fikk gjøre brukerundersøkelser i fellesarealer på BI,

Studentene jubler

ARKIFOTO: ERLEND DALHAUG DAAE

Betent konflikt: «Praktikum på PSI. Det må bli, det må bli». Høye rop runget gjennom gangene på Psykologisk institutt (PSI) da 40 studenter marsjerte for å demonstrere mot ledelsen i september i fjor.

Instituttstyret på Psykologisk institutt har vedtatt å beholde studentklinikken på huset. Med det vinner studentene frem etter en langvarig konflikt.

PSI-striden

tekst Mads Randen og Mathea Reine-Nilsen

– Vi er svært fornøyd med at intern organisering av klinikk enstemmig ble vedtatt av Instituttstyret. Vi er også positive til at klinikken lokaliseres i lokalene våre i Forskningsveien 3b, hvilket virker som den beste løsningen, sier Sigurd Lerkerød Alnes, leder av fagutvalget, og Audun Holm Torgersen og Richard Markussen Rekdal, studentrepresentanter i Instituttstyret, i en felles uttalelse.

Vedtaket ble gjort etter anbefaling fra en arbeidsgruppe som har jobbet med spørsmålet siden desember. Instituttleder Pål Kraft, som var en forkjemper for å flytte klinikkene, har snudd.

Alle klinikkene skal organiseres på instituttet. Kun Barne- og familierapiklinikken, som i dag ligger på Lovisenberg Diakonale Sykehus, skal få bestemme sin egen fremtid.

Nå skal spørsmålet opp til

Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Fornøyde studenter

Flere studenter Universitas snakker med på instituttet er fornøyde med resultatet og tviler ikke på at deres eget engasjement har hatt stor påvirkningskraft.

– Studentenes engasjement har vært avgjørende. Det var først da vi kom på banen og lagde opprør at rektoratet og dekanen blanda seg inn, og at universitetsstyret sa «okei, prosessen må gjennomføres på nytt». Før dette lå det an til at det skulle gå under radaren, sier profesjonsstudent Frida Nesbakk (30).

Betent strid

Kampen har pågått lenge. I september demonstrerte studentene mot at klinikkene skulle flyttes ut av instituttet.

– Vi er redde for hva som vil skje med klinikkene for psykoterapi her på instituttet. Det tar lang tid å bygge opp et godt fagmiljø, men det kan ta kort tid å rive det ned, sa psykologistudent Julie Wasmuth, en av aksjonslederne, den gangen.

I oktober skulle saken stemmes over i instituttstyret. Styret fikk imidlertid aldri bestemme. Universitetsledelsen gikk inn i saken og stengte klinikken på dagen. Grunnen var at de fryktet lovbrudd på klinikken. Dette skapte furore blant studentene, som kulminerte i en hel foreles-

ningssal full av studenter med teip over munnen i protest mot ledelsen.

Ingvild Alshus er på sitt tolvte semester og har vært svært engasjert i saken. Hun mener utfallet viser hvor mye makt studentene faktisk har.

– Vi studenter er mange, og må bruke den makta vi har. Vi er villige til å kjempe for det som er viktig, sier hun.

Ikke bare grønne skoger

På møtet ble det også vedtatt å lokalisere klinikken i Forskningsveien 3b. Der er det i dag lesesalplasser. Til tross for protestene mot mangelen på lesesaler og kollokvierom ved PSI tidligere, tar ikke studentene Universitas møter tapet så tungt, da lesesalene er lite brukt.

Alshus sier det er langt viktigere at klinikkene ikke outsources og at reiseveien er kort, enn at lesesalplasser få faktisk brukes.

– Det er jo selvfølgelig ikke ønskelig, men en internklinikk er til syvende og sist bedre, sier Rikke Eriksen (26). Nesbakk er enig: –Klinikken trumfer lesesal.

Alnes, Torgersen og Markussen sier at det ikke er til å legge skjul på at lokalene i Forskningsveien 3b er lite brukt, men frykter et alvorlig plassproblem om kort tid dersom tapet ikke kompenseres. Muligheter for dette skal utredes, og de venter spent på resultatet.

universitas@universitas.no

Vurderinger av jobbsøkere på avveie

Informasjon om lederkandidater på Norges idrettshøgskole ble gjort tilgjengelig for alle ansatte.

Datasikkerhet

tekst Mikkel Ihle Tande

Da Norges idrettshøgskole (NIH) skulle ansette en ny leder for fagseksjonen for fysisk prestasjonsevne ble personlig informasjon om de aktuelle kandidatene ved et uhell lagt ut på skolens intranett. For tre av dem ble arbeidserfaring, formell kompetanse, samt en rangering og vurdering basert på intervju gjort tilgjengelig for alle NIHs 250 ansatte.

Dokumentet var merket med «unntatt offentlighet» og i overskriften sto det LUKKET i store bokstaver. Likevel ble det publisert og NIH oppgir menneskelig feil som årsak. Saken lå ute i et døgn og to av kandidatene ble gjort oppmerksom på feilen av kolleger.

– Dette er informasjon som ikke skal havne i hendene på folk som ikke er ment å se det, sier Lise Sofie Woie, direktør ved NIH. Etter glippen blir det innstramminger på hvem som kan publisere saker på intranettet og hvilke saker de skal få oversendt. Heretter vil kun

PRESSEBILDE: NIH

Direktør ved NIH: Lise Sofie Woie

offentlige saker gjøres tilgjengelige for dem.

Gode rutiner, tross feil

NIH har også meldt saken som avvik til Datatilsynet.

Når en sak som dette blir meldt inn til Datatilsynet går en saksbehandler gjennom for å finne ut hva slags avvik det gjelder, hvor alvorlig det er og hva virksomheten har gjort for å hindre og rette opp i avviket.

– I dette tilfellet gjelder det ikke et alvorlig avvik. All informasjon på avveie er beklagelig, og i beste fall ubehagelig for de involverte. I dette tilfellet ser jeg derimot ikke mulighet for at informasjonen kan brukes til forfalskning eller ID-kriminalitet, sier Hallstein Husand, fagdirektør i Datatilsynet.

Han understreker at NIHs rutiner har vært gode, men at de nå blir enda bedre for å hindre lignende feil i fremtiden.

universitas@universitas.no

UiO risikerer millionbot

Datatilsynet mistenker at UiOs håndtering av sensitiv persondata har vært for slepphendt. I en lignende sak fikk helseforetakene bøter på til sammen 7,2 millioner kroner.

Datasikkerhet

tekst Mikkel Ihle Tande

Etter en brevkontroll har Datatilsynet bedt UiO om å endre sine sikkerhetsrutiner. Brevkontrollen gjelder behandlingen av sensitive personopplysninger som fødselsnummer, informasjon om store menneskemengder og informasjon som behandlingsansvarlig har klassifisert som beskyttelsesverdige med hensyn til konfidensialitet.

– Hvis vi finner områder vi mener har en svakhet gir vi varsel om pålegg. Det kan dreie seg om alt fra et lite endringsforslag til et alvorlig sikkerhetshull, sier Veronica Jarnskjold Buer, senioringeniør i Datatilsynet.

Behandler UiOs svar

Hun holder for tiden på å behandle UiOs svar i saken. Etter at saken er ferdigbehandlet blir det avgjort om Datatilsynet godtar UiOs rede-
gjørelse eller om de pålegger uni-

versitetet å gjøre endringer. Siden saken ikke er avgjort er detaljene omkring hva pålegget gjelder foreløpig unntatt offentligheten.

Allerede i oktober 2016 sendte Datatilsynet ut et brev med informasjon om kontroll. UiO svarte med å sende informasjon om sine sikkerhetsrutiner, men Datatilsynet var ikke tilfredsstillt. Datatilsynet sendte 21. november 2017 et brev med varsel om vedtak som pålegger UiO å gjøre endringer i sitt datasystem. UiO valgte å sende et siste svar fremfor å godta pålegget.

«Det kan dreie seg om alt fra et lite endringsforslag til et alvorlig sikkerhetshull»

Veronica Jarnskjold Buer

Sensitivt

– Det kan hende jeg har misforstått, og da er dette ingen sak. Vedtaket frafaller hvis det viser seg at UiO har vært flinke gutter og jenter, sier Buer.

Viser det seg imidlertid at vedtaket opprettholdes kan det svi økonomisk for UiO, slik utfallet ble for Helse Sør-Øst. Helseforetakene mottok nylig en millionbot etter en rapport fra Datatilsynet som avslørte alvorlige sikkerhetsbrudd, ifølge Buer.

universitas@universitas.no

Det kinesiske dilemmaet

Melding hjem

tekst Ragnhild Sofie Selstø og Amanda O. Berg (foto)

Eitt feil ord, og vi kan miste tilgang til landet vi har studert i mange år. Skal vi risikere det?

«Vi er taiwanesarar», seier ein mann vi intervjuar under ein reportasjetur til Taiwan.

«Sjølvs om resten av verda meiner vi er kinesiske. Kva meiner Noreg?»

Sjølvs om passet vårt blei stempla med Taiwan då me landa på flyplassen i Taipei, meiner Noreg at vi er i Kina, Taiwan sin kommunistiske slektning. Det til trass for at Taiwan har 23 millionar innbyggjarar, eigen valuta, eget militær og eigen regjering.

Noreg og 171 andre land i verda tør ikkje å anerkjenne Taiwans sjølvstende. Gjer dei det, kan dei få store konsekvensar frå Kina, som ser på Taiwan som sin provins.

Sjølvs om Kina veks og slår rot verda over, har vi tenkt at Kinas ideologi og verdiar ikkje har sjans til slå ann i eit land som Noreg. Vi kjem, til dømes, aldri til å tillate mediesensur.

Men det er ikkje så svart-kvitt. For sjølv når vi er på ein plass som ikkje er styrt av det kinesiske regimet, kjenner vi dei mektige kreftene frå Beijing luske i bakgrunnen. Dei står bak oss og med falkeblikk, slik Trump stod bak Clinton under presidentdebattane.

Medan vi ynskjer å levere god journalistikk, vil vi ikkje brenne bruer med Kina. Vi har begge brukt fleire år av våre liv til å studere den kinesiske kulturen og språket. Ëin artikkel, og vi kan miste hovudkjelda til den kunnskapen.

Det er med ein liten klump i magen at vi skriv dette brevet. Vi stikk hovuda fram med meiningar som kan slå tilbake på oss ved seinare anledning. Usensurert.

For alt vi veit er skipet allereie gått. Det er ikkje nytt at det kan vere utfordrande å få visum til Kina. I 2015 blei den franske journalisten Ursula Gauthier sparka ut av landet for å ha kritisert regjeringas handtering av etniske minoritetar. Også norske forskarar og journalistar blir nekta inngang til den asiatiske stormakta.

Men på eit tidspunkt i karrieren vår må vi ta eit standpunkt – jo før jo heller. Vi kan føye oss etter dei journalistiske verdiane vi jobbar med i Noreg, men miste moglegheitene til å reise tilbake til Kina og rapportere frå innsida. Eller vi kan spele etter dei kinesiske reglane, unngå å skrive sakar som regimet ikkje vil vi skal røre, og risikere vår journalistiske integritet.

Erna Solberg og 171 andre statsleiarar har valt å leggje seg flate. Skal vi?

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

Dagsavisen
Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

KLASSEKAMPEN

FÅ KLASSEKAMPEN TIL STUDENTPRIS:
Fra 99,- i måneden.

Se klassekampen.no/student
eller ring 21 09 30 01.

PRØV GRATIS og uforpliktende i tre uker ved å sende SMS: ABO 3210 til 1960.

BEMANNINGSBYRÅ

Manpower er din døråpner til arbeidsmarkedet.

Som Norges største bemanningsbyrå har vi både faste stillinger og oppdrag hos Norges ledende selskaper.

Se mulighetene på manpower.no

Vi ser frem til på hjelpe deg videre i din karriere.

BOKHANDEL

20% rabatt* på mengder av pensum.

www.adlibris.com

* Gjelder ikke norske bøker utgitt 2017/2018

LEGE

20% Studentrabatt!

LEGEVAKT
Gynekolog
Kosmetisk injeksjon

allmenn@ckms.no
www.ckms.no
Tlf: 23196040
Sørkedalsveien 10c, 0360 Oslo

Legevakt Vest AS
Silurveien 2
0380 Oslo

kontakt@legevaktvest.no
Tlf: 23 25 11 11
www.legevaktvest.no

Legevakt og spesialisenter
Åpent 365 dager.

Student pris, inkl nødvendige prøver
for kun 550 kr

Åpent fra 09-21 hverdager
Lørdag (10- 16) og søndag (12-18)

Se vår hjemmeside for mer info

PSYKOLOG

Sliter du med tunge tanker eller prestasjonsangst?

Vi arrangerer STRESSMESTRINGSKURS - oppstart 6. mars 2018.

Se mer info og meld deg på her:
www.privatpsyk.no/kurs

10 % rabatt for studenter!

TRENING

Friskis&Svettis Majorstuen
Sørkedalsveien 10A
0369 Oslo

oslo@friskissvettis.no
Tlf: 22 83 94 40
www.friskissvettis.no/oslo

Tren for kr. 203,- pr mnd.
Vi har styrkerom, spinning og saltrening.
Gratis prøvetime.

Imperia Gym
Grefsenveien 9b
0482 OSLO

imperiamgym@gmail.com
Telefon: 22 22 90 70
www.imperiamgym.com

15 % studentrabatt

Få hjelp med din trening.
GRATIS OPPFØLGING av gode instruktører. Gratis prøvetime.

VALGET I RUSSLAND
utenriksredaktør:
utenriks@universitas.noEmilie Solberg
902 16 573

Hvorfor stemme nå

Unge russere stålsetter seg for seks nye år med samme regime. Valget i mars er enkelt: Stem på Putin eller bli hjemme.

ST. PETERSBURG, MOSKVA

Markus Slettholm
journalist i Russland

Hanna Hjarðar
fotograf i Russland

– Skal du stemme i mars?

I en studentleilighet plassert midt i St. Petersburg sitter fem russiske studenter rundt boligkompleksets kjøkkenbord mens de spiser pizza og drikker øl, vin, samt den tradisjonelle russiske drikken Kvas. De studerer egentlig humaniora og statsvitenskap ved Det europeiske universitet, men det ble i sommer stengt av myndighetene – offisielt på grunn av manglende undervisningslisens.

Det går en kule varmt når to av guttene diskuterer definisjonen av «liberalisme». Er det egentlig en politisk ideologi i dagens Russland, eller er det bare blitt en betegnelse for motstanden mot Kreml?

Til tross for deres akademiske lynne og gode engelskferdigheter, er det engelske ordet «vote» ukjent for dem. Etter mye om og men forstår de at spørsmålet egentlig handler om hva de synes om Vladimir Putin, mannen som de siste 17 årene har sittet med makten i det vidstrakte landet. Den beste måten å vise motstand på er å bli hjemme på valgdagen, mener de. For den tidligere KGB-agenten blir etter alle solemerker gjenvalgt uansett.

– Det er egentlig ingenting som heter å stemme i Russland. Putin bestemmer uansett, sier en av dem.

En politiker

Et lite stykke unna studenthybelen møter vi Grigory Konnikov på en av byens mange hippe kaffebarer. Den kunne like gjerne ligget på Grünerløkka, som i byen som for inn-til 27 år siden bar Lenins navn. Grigory er 21 år, studerer russisk historie ved statsuniversitetet i St. Petersburg og er også en anelse indignert over den politiske situasjonen i sitt hjemland.

– I Russland er det bare én politiker, og han heter Vladimir Putin. Hele systemet er et teater. Vårens valg er det beste skuespillet dette teateret kunne satt opp, sier Grisha, som han gjerne kalles.

Selv om det nærmest er opplest og vedtatt at Putin vil vinne valget 18. mars, er det ikke uten motkandidater. Men opposisjonen mot presidenten fikk seg et kraftig skudd for baugen da den mest populære av motkandidatene, Aleksei Navalny, ble nektet å stille 25.

«Den liberale bevegelsen er som en person som ikke har hatt sex på lenge. Den første som sier 'ja', vil også være det beste valget – og det er Navalny i dette tilfellet»

Grigory Konnikov (21)

desember i fjor. Myndighetene begrunnet det med en tidligere bedrageridom, mens opposisjonen, Navalny selv og internasjonale observatører mener valgkommisjonens beslutning var politisk motivert. Navalny har slått politisk mynt på antikorupsjon med stor appell til spesielt unge, Putin-kritiske russere.

Sexløs opposisjon

Men selv om han er blitt opposisjonens ansikt utad, er han kontroversiell også i liberale kretser. Grigory trekker frem en debatt

«Montesquieu sa at en lykkelig nasjon har trygge borgere. Akkurat nå er det mye tryggere her i Moskva enn i andre europeiske byer»

Alexander Komkov (22)

i sommer mellom Navalny og Igor Strelkov. Sistnevnte er en av offiserene som spilte en nøkkelrolle i annekteringen av Krim og som har blitt anklaget av ukrainske myndigheter for å stå bak tortur og drap på sivile.

– I debatten kranget de om hvem som var den beste nasjonalisten, sier Grigory.

I en YouTube-video fra 2008 sammenligner Navalny immigranter med innsekt som må klaskes med fluesmekker, trampes på eller skytes. Grigory tror også opposisjonspolitikeren har sterke forbindelser til styresmaktene i Kreml.

– Den liberale bevegelsen er som en person som ikke har hatt sex på lenge. Den første som sier «ja», vil også være det beste valget – og det er Navalny i dette tilfellet, sier Grisha.

Han er ikke så glad i ordet «opposisjonspolitiker», og ytrer ordet med en tydelig ironisk og indignert distanse – de er alle «agents of the Kremlin».

– Den beste løsningen er å ignorere dette teateret. Du kan snakke om det, men ikke

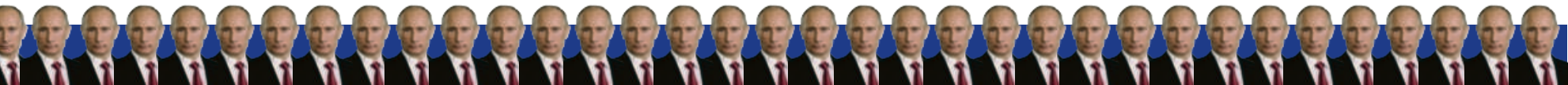
Pizza og kvas: Rundt bordet i studentleiligheten sitter vennene (f.v) Alen, Andrei, Sergei og Victoria. Ingen er spesielt

r Putin bestemmer?

fan av Vladimir Putin, uten at de tar til gatene av den grunn. I kveld har de rigget seg til med pizza og den tradisjonelle russiske drikken kvas, som er laget av mørkt brød og vann som får gjære sammen.

VALGET I RUSSLAND

involver deg, sier han og legger til:
– Og ikke stem.

Vil få ned deltakelsen

På søndag ble Navalny arrestert i Moskva, etter omfattende demonstrasjoner i flere russiske byer mot avgjørelsen om å utestenge han fra presidentvalget. I utkanten av hovedstaden møter vi Oleg Snov, ikledd kampanje-t-skjorter med Navalnys budskap. Han er 25 år, skriver en doktograd i politisk psykologi og er regionsleder for Navalny-kampanjen i hele Sibir.

– Russland er langt fra demokratisk, og vi var ikke sikre på om vi fikk fortsette helt til mål. Men det var fortsatt en stor skuffelse da vi fikk sjokkbudskapet i desember, sier han.

– *Hvor går veien videre nå?*
– Vi må få ned valgdeltakelsen så mye som mulig, fordi det nå er et valg uten mulighet til å velge. Vi vet Putin vil vinne i mars, men vi må sørge for at han ikke blir demokratisk valgt, sier han.

Sentrumsorientert

Når samtalen begynner å vri seg inn på Navalnys fortid med den infamøse kakerlakk-videoen, vrir han seg også i stolen. Oleg forteller at dette var spørsmålene han ventet på fra en vestlig journalist.

– Jeg er ikke helt enig med Navalny i ett og alt, jeg er nok nærmere sentrum. Poenget er at han kan bringe noe på banen som andre ikke kan. Han har fått den unge generasjonen interessert i politikk, sier Oleg.

– *Er Navalny nasjonalist?*
– Det er et vanskelig ord i en russisk kontekst. Han er en politiker for den nye generasjonen. Personlig tror jeg noen av nasjonalistenes ideer kan brukes i samfunnet.

Vant til tsarer

Til tross for de unges innstendige protester og motstand, forblir Vladimir Putin enormt populær hos den jevne russer. Ifølge en undersøkelse gjort av det uavhengige, internasjonale gallupbyrået WIN/GIA, hadde han i oktober 2017 hele 79 prosent støtte i den russiske befolkningen – et uvanlig høyt tall for en statsleder som har sittet ved makten i 17 år.

– *Hvorfor er det sånn?*
– Russere er vant til å bli styrt av Ivan den grusomme eller Josef Stalin. Eller Vladimir Putin, sier den 22 år gamle historiestudenten Marta Vinogradova fra Krasnodar i Sør-Russland.

Men Marta tror ikke helt på at han nødvendigvis er så populær som undersøkelsen til WIN/GIA tilsier og forteller at det i en jungel av feilinformasjon er vanskelig å vite hva som er sant og hva som er manipulert.

– De som ser på stats-TV blir redd for resten av verden, og tenker Putin er den eneste som kan demme opp mot Vesten og «homo-samfunnet». Propagandaen fungerer veldig bra, sier Marta.

– *Hvordan tror du Russland vil se ut om ti år?*
– Jeg håper på en bedre fremtid, en fremtid uten Putin. Men han ødela enhver mulighet for en opposisjon, så han kommer til å herske til han dør, sier hun.

Putin-tilhengeren

Men hvem er de mange russerne som støtter presidenten? I to uker har vi søkt etter en ung Putin-tilhenger. Presidenten er riktig nok langt mer populær på landsbygda enn i de store byene, som Moskva og St. Petersburg. På Gulag-museet i Moskva jobber Alexander Komkov. 22-åringen som ikke studerer, men som jobber med å starte en IT-festival i Russland er den før-

Det russiske presidentvalget

- Avholdes 18. mars 2018
- Vladimir Putin er forventet å vinne og fortsette som president i seks år. Hans statsministerkandidat er Dmitrij Medvedev
- Motkandidater finnes, men de forventes ikke å få stor oppslutning. Det er blant annet Pavel Grudnin fra kommunistpartiet og TV-ankeret og Putins guddatter Ksenia Sobchak

«Noen ganger virker det som ingenting endres, før alt endres over natten»

Dmitry Sereida (23)

Vladimir Putin

- Født 7. oktober 1952
- KGB-agent i Øst-Tyskland på 80-tallet
- Ble utpekt av daværende president Boris Jeltsin som sin etterfølger i årsskiftet 1999/2000
- Vant valget i 2000, og har siden vært Russlands president, med unntak av perioden fra 2008-2012, da han var statsminister. Av de fleste blir han regnet som Russlands reelle leder også i denne perioden

«Vi må sørge for at Putin ikke blir demokratisk valgt»

Oleg Snov (25)

Alexei Navalny

- Født 4. juni 1976
- Har de siste årene gjort seg bemerket som en skarp Putin-kritiker på sin egen blogg
- Stilte egentlig til presidentvalget i mars, men ble i desember nektet å stille av valgkommisjonen på grunn av en tidligere bedrageridom
- Arrestert flere ganger for ulovlige demonstrasjoner, senest sist søndag i Moskva
- Startet sin politiske karriere i det liberale partiet Yabloko

ste vi møter som støtter opp under det russiske politiske systemet.

– Jeg skal stemme på Putin i mars, sier han.
– *Hvorfor?*
– Han har gjort en god jobb lenge. Charles Montesquieu sa at en lykkelig nasjon har trygge borgere. Akkurat nå er det mye tryggere her i Moskva enn i andre europeiske byer. Det er fordi FSB (Russland sikkerhetstjeneste, etterfølgeren til KGB red. anm.) har gjort en god jobb, sier Alexander.

Men det russiske samfunnet er ikke perfekt, ifølge 22-åringen. Han synes det er synd at det politiske lederskapet er så gammelt, og at Russland har en heller dårlig relasjon til Vesten.

– Men Putin er det beste alternativet vi har, for det finnes ingen opposisjon. Navalny er en bedrageridømt skurk.

– *Er Russland demokratisk?*
– Vi har kanskje noen ting som er forbudte, men Russland er ikke et diktatur. Om man vil ha endring, har man mulighet til å gå til myndighetene for å si fra. Alle snakker om problemer, men ingen vil faktisk gjøre noe.

Ung interesse

Alexander er et unntak. For de fleste studentene i Moskva og St. Petersburg virker det som det viktigste er å demme opp for Vladimir Putin. En av disse er Dmitry Sereida, som studerer på eliteskolen Higher School of Economics i Moskva. Han er uttalt sosialist, men kunne likevel tenkt seg å stemme på Navalny om han fikk stille som president, til tross for at den politiske avstanden mellom dem er stor. Det meste er nemlig bedre enn Vladimir Putin.

– Det er helt åpenbart at Navalny ikke er perfekt, for han har hatt sjåvinistiske, høyre-orienterte holdninger tidligere, og man må være forsiktig i støtten til han, sier han.

Grunnen til at Dmitry kan, noe motvillig, gi opposisjonspolitikeren sin støtte, er at han nå har «en mer venstreorientert retorikk, at han er en dyktig politiker og at det han gjør er skikkelig kult».

– Navalny har fått unge interessert i politikk. Det er en nyvinning i hele Russlands historie.

– Diktatur

Russlands lange historie med diktatur, korrupsjon og sosial ulikhet er alle forklaringer på Russlands store problemer i dag, mener Dmitry. 74.5 prosent av landets verdier ble i 2016 eid av den rikeste prosenten, og Transparency Internation rangerer Russland som like korrupt som Iran, og mer korrupt enn blant andre Mexico, Malawi og Kina.

– Vi fikk aldri noen mulighet til å utvikle demokratiske institusjoner. I praksis lever vi et diktatur, og det er Russlands hovedproblem, sier Dmitry.

– *Hvor mye er Putins skyld?*
– Han er helt klart en del av problemet, og er en del av eliten som tok alle pengene og delte landet. Det er ikke slik at vi hadde et vakkert demokrati som Putin plutselig ødela. Men han ødela masse.

– *Hvordan tror du Russland ser ut om ti år?*
– Det er ingen total apokalypse her. Samtidig er det ingen grunn til å være optimistisk om fremtiden vår. Jeg ser ingen måte Russland kan endres radikalt, sier han og legger til at Lenin bare noen måneder før revolusjonene i 1917 skrev at han aldri ville være vitne til en russisk revolusjon.
– Russlands historie er unik. Noen ganger virker det som ingenting endres, før alt endres over natten.

Ingen aktivist: Marta sier hun hadde blitt med på protestene om hun hadde følt seg trygg. – For noen uker siden ble noen aktivister grovt banket opp i hjembyen min, Krasnodar, sier hun.

Navalny for alle penga: Oleg sier nedturen var stor da Alexei Navalny ble nektet å stille til valg. – I det siste har jeg skammet meg over mitt eget land, sier han.

Støtte til Putin: Alexander stiller seg spørrende til hvem som kunne tatt over for Vladimir Putin. – Selv om ikke alle synes Russland er perfekt, respekterer de han. Han er en god leder, sier han.

Rødt engasjement: Dmitry er fra en meget velbemidlet russisk familie, men likevel er han sosialist med Bernie Sanders som sitt politiske forbilde. – Det er kanskje litt schizofrent, men jeg kan ikke kaste overbevisningene mine på havet fordi jeg ble født inn i en rik familie, sier han.

«Russere er vant til å bli styrt av Ivan den grusomme eller Josef Stalin. Eller Vladimir Putin»

Marta Vinogradova (22)

Fra New York til Vladivostok

OSLO, NORGE: I 2016 var vi i USA da amerikanske velgere sjokkerte verden. Nå har vi fått sjansen til å sende to journalister og to fotografer for å dekke presidentvalget i Russland.

Kommentar

tekst Emilie Solberg

– I **Russland** er det bare én politiker, og han heter Vladimir Putin. Hele systemet er et teater. Vårens valg er det beste skuespillet dette teateret kunne satt opp, sier Grigory Konnikov (21), historiestudent ved statsuniversitetet i St. Petersburg. Det samme universitetet som Putin selv fullførte sin jusutdannelse i 1975.

18. mars er det valg i Russland. Å være russisk opposisjonell er ingen lek. Den 25. desember i fjor avviste russisk Høyestrett anken til den tidligere motkandidaten Aleksej Navalny og nektet han å stille til valg. Han var opposisjonens store håp.

Det er lite som tyder på at noen kan vippe den sittende presidenten av tronen. Putin har massiv støtte i Russland. En undersøkelse utført av det uavhengige og internasjonale gallup-byrået WIN/GIA viser at den sittende russiske presidenten hadde hele 79 prosent støtte i den russiske befolkningen i oktober 2017. Likevel ser vi en stadig mer omfattende studentaktivisme mot den sittende presidenten, særlig i de store byene St. Petersburg og Moskva.

Takket være Fritt Ord og 65 000 kroner i støtte har Universitas fått muligheten til å reise på to reportasjereiser til Russland denne vinteren. Der skal vi bli kjent med unge russere før, under og etter valget. Hva synes unge fremmadstormende studenter om Putin? Hvorfor liker tilhengerne ham så godt? Hvordan er det å være aktivist i et land Putin prøver å gjøre så uniformt som mulig?

– **Russere er vant** til å bli styrt av Ivan den grusomme eller Josef Stalin. Eller Vladimir Putin, sier den 22 år gamle historiestudenten Marta Vinogradova.

Hun har selv vanskeligheter med å tro på at den russiske presidenten er så populær som meningsmålingene viser. 22 år gamle Alexander Komkov fra Moskva er uenig. Ifølge han er Putin det eneste valget de har og i likhet med presidenten selv nekter han å anerkjenne opposisjonen og Navalny.

Men det er ikke kun blant Putin-tilhengerne at Navalny er upopulær. Også blant liberale russere er han kontroversiell. Så hvordan oppfatter egentlig russiske studenter valgkampen og den politiske situasjonen i landet? Hvordan er det å være motstrøms i landet som gjør det stadig vanskeligere å være annerledes? Dette er spørsmål vi skal prøve å gi et svar på de kommende ukene.

Det vi hører fra Russland, skjer ofte i St. Petersburg eller Moskva. Mens hele verden følger valget fra Russlands hovedstad, skal Universitas reise 9000 kilometer øst til Vladivostok og treffe russiske studenter, på grensen til Kina og Nord-Korea. Hvordan forholder unge russere seg til et valg som skjer flere tusen kilometer unna dem?

I fjor var Universitas i USA da Donald Trump ble valgt til landets 45. president. Med støtte fra Fritt Ord fikk vi mulighet til å fortelle historier fra studentene som det snakkes mye om, men lite med.

På studentbudsjett sender vi to flinke journalister og to flinke fotografer fra studentmassen i Oslo på to turer over den russiske grensa. Der skal de rapportere og dokumentere fra Russland både i januar og mars. Det hele starter med denne reportasjen om unge russeres tanker rundt valget.

universitas@universitas.no

STUDENTENE SOM

Jævla hyggelige: – Jeg har ikke de mest behagelige stolene, ikke det beste utvalget av øl, er ikke verdens beste på noen ting. Men vi er jævla hyggelige mot folk. Vi skjønner at når folk betaler så mye penger for en halvliter, skal bartenderen gjøre noe mer enn å tappe ølen, forteller Misgina Ghebremskel, innehaver av Angst Bar.

BLE SIN EGEN SJEF

Der mange studenter sliter seg gjennom årelange studier, velger noen å følge drømmen. Drevet av spenning og risiko skaper gründerne sin egen fremtid.

Gründervirksomhet

tekst Maria T. Pettrém
foto Marianne Demmo og Roar Bye Blåsmo-Falnes

– At det skulle bli kø og en slik omsetning, hadde jeg aldri i min villeste fantasi sett for meg.

Misgina Ghebremeskel (31), innehaver av Angst Bar, møter oss med et stort smil og viser vei inn i det fargerike barlokalet i Strøget, midt mellom Torggata og Storgata i Oslo sentrum. Det er torsdag formiddag, rolig R&B strømmer ut av høyttalerne og om få timer vil utestedet være stappfullt av folk.

Lettere sagt enn gjort

Ghebremeskels karriere i utelivsbransjen startet allerede som 14-åring. Først i oppvasken på et utested i hjembyen Kragerø, senere som bartender da han flyttet til Oslo for å studere pedagogikk. Hans akademiske karriere ble imidlertid kort. Å være en av 400 i et stort auditorium på Universitetet i Oslo passet ikke for ham. Etter et par år med videre studier på Norges Kreative Fagskole og prosjektskolen Emergence, ble trangen til å stå bak baren som sin egen sjef stadig større.

– Jeg tenkte at hvis jeg eier min egen bar, er det innafor å være voksen og fremdeles leke seg bak baren, sier han med et glis.

Å åpne egen bar skulle imidlertid vise seg å være lettere sagt enn gjort. To og et halvt års venting og et hav av byråkrati og søknadsskriving, gjorde drømmen vanskelig å realisere.

– Jeg så vennene mine oppfylle sine mål og heiet på dem, men hadde en liten stemme i bakhodet som sa «når skal det bli min tur?». Jeg tenkte «her har dere en ung kar som er klar for å betale skatt, ansette folk og bidra, men så må jeg vente så lenge på et stykke papir». Det føltes veldig urettferdig, forteller han.

Men så kom papiret. Misgina hadde gitt opp håpet og var klar for å takke ja til en jobb innenfor markedsføring, da brevet endelig lå i posten. Gleden var ubeskrivelig. Etter iherdig dugnadsinnsats fra venner og bekjente kunne Angst Bar åpne dørene for første gang 8. mai 2013.

– Jeg var drittnervøs. Jeg visste jo nesten ingenting, og ante ikke hva moms eller arbeidsgiveravgift var, forteller Ghebremeskel leende.

Angst Bar ble en kjempesuksess fra dag én, mye takket være et godt nettverk og jungaltelegraphen. Selv jobber han fortsatt flere skift bak baren hver uke.

Egen gründersuksess til tross, vil han ikke oppfordre alle til å starte noe eget.

– I starten tenkte jeg «faen, alle burde jo starte noe eget», men det å være gründer er ikke nødvendigvis så forbanna fett. Man må ofre mye og det passer ikke for alle. Du må tenke «hva vil du med tiden du har på jorda?». Har du en bra sjef kan det være jævlig digg å være ansatt også, sier han.

«Å svinge seg i lianene»

Ole Andre Solbakken, professor i psykologi og fagavdelingsleder ved Psykologisk Institutt ved Universitetet i Oslo, tror behovet for å skape noe eget og bli gründer er et uttrykk for menneskets iboende dragning mot spenning, risiko, å utfordre seg selv og det han kaller «å svinge seg i lianene»:

– Vi mennesker har en dragning mot både det trygge og forutsigbare, og også mot det spennings- og risikofylte. Gründervalget er et tegn på at den spenningsøkende, ekspansive delen av oss er dominant, forklarer Solbakken.

Kanskje er man for eksempel i en fase av livet der man har behov for å utvide repertoaret og prøve noe nytt. Det å «gründe» blir dermed en trygg måte å ta en sjans på, uten at du utsetter deg for reell fare. Han tror også behovet henger sammen med ønsket om å etablere en form for autonomi:

– Evnen til å etablere en form for autonomi, å være selvstyrt, skapende og «sin egen lykkes smed», skaper mestringsfølelse og blir en del av identiteten og selvbildet vårt, sier han.

– Og for noen er det kanskje også en vei ut av kjedsomhet, en måte å skape mer vitalitet i livet, sier han.

Visste du?
Det etableres 60.000 nye bedrifter i Norge hvert år

«I starten tenkte jeg ‘faen, alle burde jo starte noe eget’, men det å være gründer er ikke nødvendigvis så forbanna fett»

Misgina Ghebremeskel (31), innehaver av Angst Bar.

Råd til andre gründere: – Det er ikke så farlig hva idéen er, de fleste idéer er veldig dårlige i starten. Det er syv mill mennesker i verden og du klarer ikke finne på noe ingen har tenkt på før – sorry. Tenk heller på et problem eller marked og tenk derfra, sier Jonas Hyllseth Ryen, daglig leder i Learnlink. Her sammen med Tellef Tveit og Johannes Berggren.

– Dropp forelesning!

Mellom palmer, lyslenker og hippe sofa-grupper holder Learnlink til, i kontorlandskapet til Startuplab i Forskningsparken. Learnlink er en formidlingstjeneste for leksehjelp basert på delingsøkonomi, og ble startet av gründerne Jonas Hyllseth Ryen (24), Tellef Tveit (24) og Johannes Berggren (24) i februar 2016. Ryen, som i dag er daglig leder, fikk ideen i 2014 mens han selv var privatlærer i et leksehjelpsselskap under ingeniørstudiene på NTNU. Da familien til eleven har underviste måtte avslutte leksehjelpen fordi det ble for dyrt, begynte gründertankene å spinne. Undervisningen kostet familien 600 kroner timen, mens han selv satt igjen med 200. Hvor ble det av de resterende 400? Det måtte da være en smartere og mer økonomisk måte å tilby leksehjelp på?

Ryen slo seg derfor sammen med kompisene Berggren, med teknologisk kompetanse, og Tveit, med markedsføringskompetanse, og i 2016 startet de leksehjelpportalen Learnlink. Ved hjelp av en enkel digital plattform setter de foreldre og elever i direkte kontakt med privatlærere, uten et pengeslukende mellomledd. Tenk AirBnB eller Uber med privatlærere istedenfor overnatting og taxiturer. Prosessen var imidlertid mer utfordrende enn de hadde sett for seg.

– Vi var ekstremt naive i starten. Vi tenkte at det kom til å ta to måneder å etablere oss. Nå har det gått tre år og omtrent alle har droppet ut av studiet. Første gang vi tok ut lønn var nå i sommer. Hadde jeg visst hvor lang og omfattende prosessen var, ville jeg kanskje ventet et par år, forteller Ryen.

I dag jobber rundt 300 studenter som lærere hos Learnlink og sammen har de hjulpet over 400 familier. I desember vant de en investering på 950 000 kroner i konkurransen Angel Challenge, der de konkurrerte mot 20 andre oppstartsbedrifter. Ambisjonene har vokst fra et ønske om å tjene litt penger ved siden av studiene, til å gå internasjonalt og tilby leksehjelp i u-land. Ryen har et klart råd til andre studenter som har en gründer-spire i magen.

– Dropp forelesning! I 97 prosent av tilfellene er en forelesning dårlig bruk av tid. Du forventer at en annen person skal dytte informasjon ned i hodet ditt, men det skjer ikke. Dropper du alle forelesninger i løpet av en uke, har du 16 timer til rådighet til andre prosjekter. Universitetene bør heller heller ta forelesning på

video og ha timer med felles oppgaveløsning, sier Ryen engasjert.

HF + gründer = sant?

HF-student og gründer er to ord du kanskje ikke vanligvis forbinder med hverandre. Kommunikasjonsbyrået Retorikkbyrået består av en vellykket kombinasjon av nettopp disse ordene, og ble startet av de tidligere HF-studentene Marianne Hafstad (35), Hege Berg Løkken (30), Ida Seljeseth (32), og Guri Tobro (33) i 2014. Gründerne møttes på mastergraden i retorikk ved Universitetet i Oslo og brukte kaffepausene på å diskutere retoriske problemstillinger og egne framtidsutsikter.

– Vi var frelst av retorikk og livredde for å bli slukt av andre profesjoner. Vi ønsket å bevare fagmiljøet vårt, forteller Marianne Hafstad, byråleder og rådgiver i Retorikkbyrået. Da medstudent Ida Seljeseth sa «vi skal ikke bare starte opp noe eget da?» en vårdag i april 2013, begynte ballen å rulle. Seks måneder senere ble de formelt stiftet.

– Vi var litt cocky, kanskje. Gikk rett fra skolebenken og ut i arbeidsmarkedet, forteller Hafstad med et smil. Det tok ikke lang tid før de fikk sin første kunde, og nå kan de skilte med både NAV, Forskningsrådet og Venstre på referanselisten. Selv

om oppdragene tidlig trillet inn, var frykten for å mislykkes alltid til stede.

– Av og til våkner du og føler deg som verdens mest mislykka menneske. Det tror jeg er en del av gründertilværelsen. Noen dager er det tungt å drive alt og gjøre ting som kanskje ikke ligger i din natur. Men når det funker, er det utrolig givende. Da føler man seg plutselig uovervinnelig, forteller Hafstad entusiastisk. Hun vil oppfordre flere unge til å tenke kreativt og nyskapende når de skal finne seg en arbeidsplass:

– Det popper opp gründerhuber over alt, som MESH og Greenhouse, og det virker som om fremtiden blir preget av færre store firmaer og flere mindre, nisjebaserte selskaper. Vi skal jobbe resten av livet, så hvis du brenner for noe – gå for det!

Tilbake på Angst Bar har Ghebremeskel klare råd til andre unge studenter som vil realisere gründerdrømmen:

– Ta imot konstruktiv kritikk, men ikke fra alle. Ikke ta imot råd på vors. La deg motivere av noe du virkelig har lyst til å gjøre, ikke tenk kjappe penger. Hold fast på grunnideen og gjør det enklest mulig. Og vit at du er helt forbanna rå! Mest sannsynlig, da.

kulturredaksjonen@universitas.no

Vellykket prosjekt: – Vi tenkte hele tiden at hvis det ikke går av seg selv i løpet av fem år må vi revurdere

om det er verdt å fotsette. Nå er vi på fjerde året og det ser bedre ut enn noen gang.

MIN STUDIETID

tekst Therese Norum Halvorsen
foto Lucas Leonardo Ibanez-Fæhn

Fra skippertak til konserndirektør

HVEM: Kristin Skogen Lund

STUDERTE: Bachelor i International Studies and Business Administration og Master of Business and Administration

HVOR: University of Oregon og franske INSEAD

NÅR: 1986–1989 og 1991–1992

HVA: Administrerende direktør i Næringslivets Hovedorganisasjon

Bare 19 år gammel og alene i USA, tvang den harmløse hjemlengselen Kristin Skogen Lund til å finne ut hvem hun egentlig var. Hun landet på ambisiøs.

De fleste kjenner henne fra stillinger som administrerende direktør for Næringslivets Hovedorganisasjon eller konserndirektør i Telenor. Det mange ikke vet er at Kristin Skogen Lund også har en skikkelig god Anni-Frid fra ABBA-imitasjon på lager dersom den riktige festen skulle by seg.

Da hun som tenåring tok turen over dammen for å studere økonomi ved Universitetet i Oregon, følte hun seg både god i engelsk, internasjonalt bevisst og selvstendig. Å studere på et fremmed språk, helt alene, skulle likevel vise seg å være utfordrende.

– Jeg tror man er et produkt av sitt miljø, og når miljøet da ikke var der, ble det sånn «jöss, hvem er jeg da?». Jeg måtte ta stilling til hvem jeg egentlig var. Det var veldig bra, sier Lund når

hun tenker tilbake på de tidlige studieårene.

På eliteskolen INSEAD i Frankrike var det et skyhøyt nivå. Selv med gode karakterer fra USA og kofferten full av ambisjoner, ble dette stedet hun møtte sine overkvinner. Konserndirektøren tror at å

«Jeg gjorde stor suksess med min Anni-Frid-imitasjon med dans og full pakke»

utfordres av folk som er bedre gjør godt, da det setter en ny standard.

– Man kan velge mellom å være konge i en liten dam, eller en liten fisk i en stor dam. Man må tørre å utsette seg for folk som er mye flinkere enn deg. Okei, så får du kanskje ikke den egotrippen det er å være best, men du lærer så mye, sier hun med alvor i blikket og forkla- rende hender.

Utadvendt som hun var, hadde

hun ofte vanskelig for å si nei til sosiale arrangementer. Dermed ble det også gjort tid til festing, til tross for målbevisste planer om gode karakterer. På et tidspunkt i graden i Frankrike, skulle alle nasjonalitetene holde egne fester for de andre studentene. Der slo Lund på stortrommen.

– Vi lagde «nordic party» med skikkelig ABBA-show. Da gjorde jeg stor suksess med min Anni-Frid-imitasjon med dans og full pakke. Vi rigget det sånn at vi hadde playback, men det skjønte ingen, mimrer hun lat- termildt.

På lesesalen var det opprinne- lig skippertakmetoden som falt mest naturlig for Lund, men under oppholdet i i Oregon fant hun tidlig ut at dette ikke fungerte optimalt som lærings- strategi.

– Når jeg jobbet kontinuer- lig og fikk det til, ga det meg en ordentlig boost. Det ble et slags knekk-punkt for meg, hvor jeg bestemte meg for å legge mer ambisjoner i det jeg gjorde og holde et visst nivå, forteller hun.

Yrkeskarrieren tatt i betrakt- ning, har superstudenten holdt nivået oppe siden dagene i det glade utland.

kulturredaksjonen@universitas.no

debattredaktør: Runa Fjellanger
debatt@universitas.no 901 59 831
Frist: søndag klokka 17
Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Vi forstår universitetet ikke!

Hva betyr egentlig ord som «kausal», «henseende» og «ambivalens»? Ikke stress, det visste ikke studenter i Bergen da Studvest spurte heller. Ansatte ved Universitetet i Oslo har laget en ordliste over typiske ord som blir brukt i akademisk sammenheng. Studvest ba studenter om betydningen til ordene over, som regnes som

vanskeligere. – Ambivalens, har det noe med ambisjoner å gjøre? spurte Mathias Teigen Refsnes, og studiekamerat Malin Haga hadde aldri hørt om «henseende». - Når man begynner på universitetet og møter nye ord, må man sette seg inn i språket, sier professor i lingvistikkk ved Universitetet i Bergen, Øivin Andersen.

Ut med kvinnen

Studenter er mer fordomsfulle mot kvinnelige forelesere enn antatt, skriver Universitetsavisa den 26. januar. Studien bygger på data fra omtrent 20 000 svarskjema fra studenter ved School of Business and Economics ved universitetet i Maastricht. Studentene ble bedt om å rangere foreleserne på en skala fra 0 til 100, og i snitt skåret kvin-

nelige forelesere 37 poeng under sine mannlige kolleger. Ut fra blant annet studentenes karakterer, konkluderer forskerne med at foreleserne bidro med samme læringsutbytte uavhengig av kjønn. Både mannlige og kvinnelige studenter ga kvinnelige forelesere dårligere skåre, selv om mannlige studenter var vesentlig mer fordomsfulle.

Ukas sitat:

«I verste fall kan noen bruke disse opplysningene til å utgi seg for å være en annen person»

Dette sier fagdirektør Hallstein Husand i Datatilsynet, til Under Dusken etter at 32 ph.d.-kandidater ved NTNU opplevde å få blant annet personnummer og kopi av vitnemål lagt åpent ute på internett. Avviket ble oppdaget 14. desember, men de berørte ble ikke varslet før en drøy måned senere, skriver Under Dusken.

Ukas tweets:

Fattigstudent.no @fattigstudentno
Ingen (enda)

Enny Solli @ennysolli

Jeg syns #Oslomet er utrolig kult og modern :). Ikke tenk på det. Om litt er tøvet glemt, og #Oslomet et sterkt merkenavn. For vi har et storbyuniversitet med internasjonalt swung nå.

Petter S. Skinstad @PetterSkinstad

Man må vel også definere «eneste inntekt». Er studielån og -stipend en inntekt? Det er i hvert fall hovedsponsoren til mange individuelle idrettsutøvere.

Blindern Studentliv @UiOslo

Hvis du er en ung mann på Blindern som ikke har hatt noe type tvilsom skjeggvækst og matchende fedora fra UFF, er du egentlig da en Blindern student?

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller.

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Exphil er akademisk backseat-driving

Exphil

Johan N. Hertzberg, 1. nestformann, Oslo FpU, student ved det juridiske fakultet

Universitetene og studentene trenger mer selvstendighet.

23. februar skrev Stine G. Bergo at det er «latterlig å droppe exphil». Innlegget viser en misforstått vegring mot å gi universitetene og studentene mer selvstendighet. Å avvikle ordningen med obligatorisk exphil er nødvendig for å oppnå mer valgfrihet og bedre studiekvalitet.

Problemet med dagens exphil, som Bergo overser, er at ordningen er en form for akademisk back-seat driving. Man har politikere som sitter i baksetet og bestemmer at alle studenter skal gjennom det samme kurset om hva grekerne mente for 2 500 år siden. Det burde være opp til studentene og universitetene å velge dette selv.

Bergo mener det er å «skyte seg selv i foten» å gjøre exphil valgfritt. Fakta er at det finnes mange titusener av uteksaminerte sykepleiere, økonomer og lærere som gjør Norge til et bedre land hver eneste dag, helt uten exphil. De hverken

halter eller mangler en evne til å tenke kritisk eller selvstendig.

At Norge får dårligere jurister, tannleger og psykologer ved valgfritt exphil, og at samfunnet «er i ferd med å miste grepet om hva verden er», forblir ubegrunnede påstander som ikke holder mål.

Det er imidlertid helt riktig at kritisk tenkning og etisk refleksjon rundt sitt fag er noe av det viktigste en universitetsutdanning gir. På UiO er Charles Frieds etiske betenknninger om «De deontologiske systemenes kompleksitet» pensum. Er det riktig å påtvinge samtlige studenter på UiO å lære om dette? FpU tror ikke det.

Løsningen på å få til en enda bedre universitetsutdanning med fokus på etisk refleksjon og kritisk tenkning ligger i å gi hvert fakultet og hver student mer selvstendighet. Det innebærer også å ha tilliten til at universitetene kan ivareta sine samfunnsoppgaver med færrest mulig politiske reguleringer.

Å gjøre exphil valgfritt dreier seg om å ta makten vekk fra politikere og tilbake til universitetene og studentene. Det skaper morgendagens utdanning som Norge trenger. Det er fordi det er fakultetene selv som vet best hvordan høyere utdanning skal tilbys, ikke politikerne.

Nei til akademisk boikott av Israel

Boikott

Henrik Bjørndalen, student i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo

En akademisk boikott av Israel er en billig løsning på en kompleks utfordring. Likevel tar Peder Østring i Venstrealliansen til orde for å boikotte Israel [i Universitas 17.01, red.anm].

Det var helt riktig av universitetet å kaste ut G4S

når det ble avslørt at de var direkte involvert på Vestbredden. Men G4S er et selskap, og UiO står fritt til å inngå eller si opp avtaler med selskaper. I motsetning vil en akademisk boikott av Israel stride med forskningens universalisme. Forskning og vitenskap skal bygges på prinsipper om inkludering og tilgjengelighet. Vi har for eksempel kontakt med det russiske akademikermiljøet til tross for Russlands okkupasjon av Krim-halvøya.

Forskningens universalisme handler heller ikke bare om verdier, det handler også om en nytteeffekt. Israelske forskere produserer mange Nobelpriser og er ledende innen blant annet fornybar energi. Det ville vært idiotisk for den kollektive kunnskapen, og ikke minst norsk forskning, å ignorere israelsk forskning. Det er heller ikke riktig

å straffe individuelle forskere for statens politikk, når du ikke vet om forskeren støtter okkupasjonen i det hele tatt. Forventer Venstrealliansen at UiOs boikott virkelig kan legge nok press på Israel til at det får noen konsekvenser for politikken til landet?

En annen ting er at Israel-Palestina konflikten er kompleks. Det vil derfor kreve kunnskap, politisk vilje og samarbeid for å løse konflikten. Her står vi i det akademiske fellesskapet i en særstilling. Vi er dem politikere går til når de trenger råd, og vi er en del av en global akademisk familie. Istedenfor boikott burde vi heller

bruke det akademiske fellesskapet til å skape bånd og forståelse mellom palestinere og israelere. En akademisk boikott vil sikkert være tilfredsstillende for tilhengerne, men det vil også bety at vi taper en gylden mulighet til å forme fremtiden.

En boikott vil også stride med Venstrealliansens valgprogram fra i fjor, fordi man begrenser åpenheten rundt forskning ved å boikotte Israel. Forskingen skal tross alt komme folket til gode. Venstrealliansen fremstår derfor veldig selektive i hvem de vil boikotte. Kina okkuperer Tibet og Tyrkia okkuperer Nord-Kypros, uten at Venstrealliansen har tatt til orde for å boikotte disse landene. Er det for mye å forlange at man i hvert fall er konsekvent?

Mangler Exphil mangfold?

Filosofi-pensum

Yasmin B. Mohamed, fysikkstudent ved UiO

På en av Vatikanpalassets vegger henger maleriet «Sko- len i Aten», renessansekunstneren Rafaels verk. Her er mange av antikkens viktigste filosofer. På dette maleriet har Averroës, en spanskmarokkansk filosof, fått plass, blant Sokrates, Aristoteles og Platon. Likevel har han dessverre ikke fått plass i exphil-pensumet – ei heller andre øst- lige filosofer.

Den 17.01 skrev Universitas om stu- denter ved eliteuniversitetene Cambrid- ge og Yale som tar oppgjør med mangel på mangfold i engelskpensumet. De ønsker et pensum med flere tekster av kvinner og fargede. Oppropene har fått mye kritikk, blant annet fordi engelsk litteratur gjennom historien hovedsake- lig har vært skrevet av hvite menn. Men hva med filoso- fien?

I dag inneholder ikke exphil-pensumet ett eneste bidrag fra østlige filosofer. I emnebeskrivelsen på Universitetet i Oslos side står det at studenten skal lære å «redegjøre for sentrale problemstillinger hos tenkere i den vestlige

filosofi- og vitenskapstradisjon». Men vitenskapshisto- rien kan ikke deles i øst og vest. Historiens akademikere lærte av hverandre og påvirket hverandres filosofier. Den vitenskapelige metode ble først tatt i bruk av Ibn Al- Haytham, en nordafrikansk fysiker. Andre filosofer, som kinesiske Confucius, er fortsatt veldig relevant i asiatiske kulturer i dag.

Som det eneste felles obligatoriske emnet universi- tetsstudenter har, er exphil utrolig viktig. Studentene introduseres til etiske teorier og filosofier, som er viktige for samfunnets oppbygning og viten- skapelig tenkemåte. Vi lærer å tenke kritisk og se begrensninger, men vi får også ubevisst inntrykk av at utviklingen er forbeholdt Europa (og til dels andre vestlige land i moderne tid). Derfor er et mangfold i pensumet utrolig viktig og svært relevant.

Debatten har i det siste gått om hvor- vidt exphil skal fortsette å være obli- gatorisk for alle universitetsstudenter.

Emnet gir studenter et godt fundament i vitenskapshis- torie og utvikling av vitenskapelige metoder og tankesett. Engelsk litteraturhistorie er hovedsakelig blendahvit. Det er ikke filosofien. Derfor stusser jeg over hvorfor et innføringsemne alle studenter tar ikke inneholder tekster av østlige filosofer.

«Vi lærer å tenke kritisk og se begrensninger, men vi får også ubevisst inn- trykk av at utviklingen er forbeholdt Europa»

Viktig: «Studentene introduseres til etiske teorier og filosofier, som er viktige for samfunnets oppbygning og vitenskapelig tenkemåte», mener Yasmin B. Mohamed. Bildet er fra en forelesning i Georg Sverdrups hus på UiO.

Studietilbudet i portugisisk forsvinner ikke

Studietilbud

Eirik Welo, studiedekan, Det humanistiske fakultet

I et leserbrev i Universitas den 22. januar appel- lerer Peder Østebø og Aina Jensen til fakultets- og universitetsledelsen om å gripe inn for å redde studietilbudet i portugisisk ved Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk (ILOS). Det humanistiske fakultet er glad for studentenes engasjement, men vil få understre- ke at studietilbudet i portugisisk ikke blir borte. Det vil fortsatt være mulig å lære seg portugisisk ved Universitetet i Oslo, og mastertilbudet vil opprettholdes som tidligere, slik instituttleder ved ILOS har beskrevet i Uniforum 9.1.2018.

«I planen vil studenter kunne ta 50 studiepoeng i portugisisk på campus i Oslo»

Det er dess- verre for få som benytter bachelortilbu- det i dag, og fakultetet ser derfor positivt på instituttets plan for por- tugisiskfaget.

Både fakultet og institutt ønsker studietilbud som er faglig interessant og rele- vant for samfunnet. Fakultetets studieportefølje er stor og mangfoldig, og det kan være vanskelig å finne ressurser til å tilby et fullt bachelorstu- dium på noen områder.

I planen vil studenter kunne ta 50 studiepoeng i portugisisk på campus i Oslo. For å kunne oppfylle kravet til opptak til masterstudiet i portugisisk, må en student kombinere de 50 poengene som tilbys ved UiO med et opphold i et portugisisktalende land. Instituttet har gode utvekslingsavtaler med universiteter både i Por- tugal, f.eks. Universidade do Porto, og i Brasil, f.eks. Universidade de São Paulo eller Pontifícia Universidade Católica do Rio de Janeiro. Vi me- ner at et slikt utenlandsopphold er et naturlig og nødvendig element for å styrke kompetansen til studenter i fremmedspråk.

Det humanistiske fakultetet deler Østebø og Jensens syn på at kompetanse i portugisisk er viktig i dagens verden. Fakultetet ønsker å opp- rettholde et godt tilbud i faget. Instituttets plan gjør det mulig å nå dette målet.

Ikke la deg skremme. Reis ut!

Utteksling

Ole Kristian Bratset, president i ANSA – Association of Norwegian Students Abroad

«Mens tilskuere stod ved siden av og lo, fikk to utveks- lingsstudenter et ubehagelig første møte med Oslo.» Slik lyder ingressen i en Universitas-artikkel datert 23.9.2016. Saken kan være med på å danne et bilde av at Oslo er en skummel og utrygg by å komme til for utvekslingsstudenter. De fleste vil trolig ikke mene at det er en riktig beskrivelse av Oslo som by.

«Skulle se hval – endte på kokainsafari», «Fryktet atomkrig», «– Det ga nesten nynazistiske assosiasjo- ner». Sitatene over er tre underoverskrifter henter fra Universitas sin sak den 19.1.2018. Denne saken er vinklet som «reisebrevene familien ikke ønsker å finne i postkassen» og er med på å danne et svært uheldig, og for de fleste, uriktig bilde av livet som utvekslings-

student. Det er trist å lese disse historiene, det er absolutt ikke slik livet som utvekslingsstudent skal være, men det danner heller ikke et korrekt bilde av helheten. Saken om Oslo er trolig ikke nok til å skape et bilde av Oslo som en utrygg studentby, men en mengde leserbrev som maler et ensidig og overdrevent bilde av studiesteder i utlandet er med på å skape negative holdninger til utveksling.

Hvor er leserbrevene til de som fikk drømmejobben på grunn av utveksling? Hvor er leserbrevene til de som hadde sitt livs opplevelse i utlandet?

Et sentralt element av det å reise på utveksling er nettopp det at alt ikke er som i Norge. Naturligvis er ekstremhendelsene som blir fremstilt i den nevnte saken sikkert brutale opplevelser, men de gir ikke et

presist bilde av livet som utenlandsstudent. Man må forvente at ting skal være annerledes enn hjemme, det er nettopp derfor man bør dra. I den skjermede og trygge norske tilværelsen er det lett å bli naiv og å få urealistiske forventninger til verden rundt oss.

«Hvor er leserbrevene til de som hadde sitt livs opplevelse i utlandet?»

Den beste måten å bekjempe dette på er å reise ut. Sann- heten er nemlig den at mange arbeidsgivere heller vil ha deg som har opplevd en annen kultur, levd i et annet land og studert på et annet språk. Da er det svært lite matnyttig med denne skremselsjournalistik-

ken Universitas presenterte for to uker siden. Så fra foreningen for norske studenter i utlandet til deg som vurderer utveksling: Ikke la deg skremme. Reis ut! Du vil tjene på det resten av livet.

anmelderredaktør: **Mathias Gravdehaug**

anmeldelser@universitas.no 415 97 277

ANMELDELSER

Universitas anbefaler (følg spillelista på spotify)

Ny norsk musikk

- Perfekt** – Bendik
Kommer garantert til å felle noen tårer over denne gigalåta
- Start Line** – Posterboys
Soundtracket til den første utepilsen er her allerede nå
- Adjust** - Bendik Giske
Saksofonisten trykker på alle mine hjerteklaffer
- Pilots** – Jarle Skavhellen
Jarle, kan du spille denne låta på sengekanten min?

Bok:

Radikal naturfilosofi

Sigurd Hvervens «Naturfilosofi» er filosofiboken du kan like, selv om du kjedet deg på Exphil.

Naturfilosofi
Av: **Sigurd Hverven**
Forlag: **Dreyers forlag**

Itakt med de globale miljøproblemene, har filosofer verden over forsøkt å danne en enhetlig miljøetikk. For å gjøre denne nye filosofien fattbar for oss allmenne lesere, sveiper Hverven over de ulike variantene.

Tålmodig forklarer han hvordan miljøfilosofien avviser den menneskesentrerte filosofi. Så, helt oppriktig, redegjør han for hvorfor kontroversielle Peter Singer ikke går langt nok – han glemmer blomstene og trærne. Slutningen, som jo egentlig er helt ellevilt radikal, faller likevel ubesværet på plass som en puslebit i Hvervens utledning: Naturen har moralsk egenverdi. Mennesket kan ikke gjøre med henne som han vil.

Naturfilosofi tar sin leser befriende alvorlig. Boken drukner ikke i sjargong, men hakker heller ikke opp teoriene til det banale. I blandingen av det personlige og det abstrakte, høykultur og lavkultur, minner faktisk boken om Arne Næss’ «Livsfilosofi». Begge bøkene deler en slags jordnær stil, fjernt fra den provokative eller den aktivistiske, som tillater Hverven å gli lett og ledig fra Strømsgodsets seriegull til pliktetikken og så videre til Knausgård.

Dette fullstendige fravær av snobberi er det som gjør boken overbevisende. Leseren blir vennlig og åpent innstilt til det radikale tankegodset.

I noen passasjer i del to, hvor han vil omsette filosofien til praksis, brister imidlertid troverdigheten. Tydeligst er det når Hverven råder leseren inderlig: «Legg fra deg boken. Dra ut i naturen, og ikke minst, ta med barna». Plutselig gjør Hverven seg til misjonær for naturfilosofien. Fortellersituasjonen skifter fra det opplysende til det selgende, fra det filosofiske til det retoriske. Som leser føler man seg nesten snytt – som når den hyggelige personen man kom i prat med, bare viser seg å være enda en selger i forkledning.

Men stilen klønes bare til glimtvis, og i del tre er Hverven igjen i sitt trygge stemmeleie. Det er først og fremst stilen som gjør Naturfilosofi imponerende. Flere kan nok skrive bok om miljøfilosofi, men få klarer å skrive den så genuint oppriktig og troverdig. Med sin stil, sørger Hverven for at leseren ikke faller av, men hele tiden inviteres til å tenke med boken. Og for det, er boken svært lesverdig.

Arvid Folke Järnbert
anmeldelser@universitas.no

Film:

ARKIVFOTO: MATTHIS KLEEB SOLHEIM

Et avvæpnende og rørende portrett

Per Fugelli deler sine meninger én gang til, og alle bør lytte.

På visningen av «Per Fugelli – siste resept» var det klart at de fleste i salen, nordmenn, nok visste at de kom til å elske filmen allerede før den startet. Selv var jeg veldig skeptisk. Som amerikaner har jeg inntil nylig ikke visst noe særlig om Per Fugelli. Jeg hadde skjönt at nordmenn elsket ham, men jeg skjønte ikke helt hvorfor. Jeg var ikke bevisst på hvor mye han betydde for det norske folk. «Siste resept» viser både hvor mye, og hvorfor. Det er tydelig fra første scene hvor leken, vis og sjarmerende Fugelli var.

Regissør Erik Poppe har laget en utrolig dokumentar om en utrolig mann. Han er behersket i måten han viser det siste halvannet året i Fugellis liv: Fugelli snakker mest for seg selv, Poppe dukker bare opp et par ganger. Vi følger Fugelli når han finner ut at sykdommen har blitt verre, og når han kjenner at han virkelig skal dø. Selv om han er kjent for å ha skapt fred med døden sin, var han uansett et menneske, ikke en profet. Han snakker ærlig om hvordan det er å vite at man må forlate alt man vet, og er glad i.

«Per Fugelli – siste resept»	
Regi:	Erik Poppe
Med:	Per Fugelli, Charlotte Fugelli, Aksel Fugelli
Utgiver:	Nordisk Film Distribusjon AS
Premiere:	26. januar

Dokumentaren er vakkert filmet. Måten naturen er blandet inn i intervjuer med Fugelli, sammen med scener fra hans hverdagsliv, understreker hvor glad han var i norsk natur, spesielt Røst og Jæren, hvor han døde. Fugelli og Poppe har prøvd å lage en resept til folkene, eller «flokken» som Fugelli liker å si. Det er ikke noe mystisk, det han sier. Det handler om å sette pris på de som er nær, familie og venner. Å være ute i naturen, og å nyte den skikkelig. Å kose seg med de små ting i hverdagslivet.

Det høres lett og kanskje klisjéaktig ut, men det traff denne kyniske amerikaneren så hardt at jeg gråt. Ikke bare fordi det var trist at Fugelli døde, men fordi måten han levde på var vakker og meningsfull. Alle har godt av å lytte til Per Fugelli én gang til – eller for første gang.

Indigo Trigg-Hauger
anmeldelser@universitas.no

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

Gull, røkelse og IPA

I forrige nummer av Universitas kunne du lese om alkoholutgiftene til de ulike fakultetene på UiO. Det teologiske fakultet havnet nest nederst på denne listen med stusselige 28 922 kr. Nå kan Ad Notam-redaksjonen avsløre at dette tallet bare omfatter fakultets innkjøp av øl og sprit, og at det reelle tallet er langt høyere. Fakultetet hadde dekket over de faktiske alkoholutgiftene sine ved å fakturere all vin som «Jesu blod.» – Det man må huske på er at

Jesus var en fet fyr, svarer nyutdannet kapellan Raymond T. Haugstadgaard på spørsmål om hvorfor fakultetet trenger øl og sprit i det hele tatt. – Det er typisk Jante-Norge å anta at han hadde forvandlet vann til vin også i 2018. Hadde Jesus levd i dag hadde han antageligvis vært DJ på Revolver og utestengt fra Chateau Neuf på livstid. Han hadde forvandlet brød til mikrodoser med 2C-B og vann til en rolig hvetegress-IPA. Det hadde vært lekkert, mann!

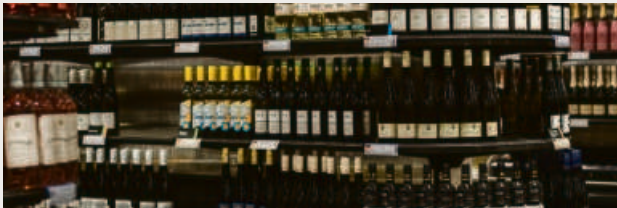

FOTO: MARIANNE DEMMO

Ukas studentvin

LEKER MED SMAKSLØKENE:

Denne sisilianske rødvinen kan minne om en moden morell i fargen og lukter også deretter – søtlig, altså. Men ikke la deg lure av førsteinntrykket. Idet den treffer tunga smaker det umiddelbart av kirsebær og syrlige solbær, glidende overgang til behagelig sødme, med en noe overraskende bitter avslutning. Den passer seg kanskje ikke så godt alene, men går ypperlig til røkte svineknoker, lammepølse eller en frisk nudelsuppe. Prisen er muligens litt stiv, men forhåpentligvis har du ikke brukt opp hele januarstipendet ennå.

Benedicte Tobiasen, vinanmelder i Universitas

La Segreta Rosso 2015

Pris: 164,90 kroner

Land: Italia

Alkohol: 13 prosent

QUIZBRØDRENE

1. Hva er det som avbildes på det 70 meter lange og en halv meter brede Bayeux-teppet, også kjent som dronning Mathildes tapet?

2. I forrige uke la SSB frem navnestatistikken for 2017. Hvilket guttenavn og hvilket jentenavn lå på topp?

3. Hva er det norske navnet på den amerikanske tegneserien «Beetle Bailey»?

4. Hvilken langstrakt fisk med flat og bred snute, hvor hannfiskene kan bli opptil 8 kg og hunnfisken rundt 30 kg, har det latinske navnet Esox Lucius?

5. Sveriges største innsjø heter Vänern. Den nest største har et noe likt navn, hva er det?

6. Hvilket årstall både startet og endte den finske borgerkrigen mellom «de hvite» og «de røde»?

7. I hvilken bok møter man Alberto Knox?

8. Vinter-OL i Pyongchang er rett rundt hjørnet. Har det tidligere blitt arrangert vinter-OL i Asia?

9. I Asia er det hele syv land med over 100 millioner innbyggere – hvilke? Russland regnes ikke med her.

10. Sorter de nordiske landene Norge, Finland, Sverige, Danmark og Island etter befolkning, flest til færrest.

11. Gary Oldman portetterer en svært kjent avdød statsleder i filmen «Dark
- kest Hour», hvilken statsleder?

12. Fra hvilken sveitisk by kommer fotballklubben Young Boys?

13. Hvilken mobiltelefonprodusent har blant annet modellene Mate og Honor?

14. Hva heter sjefen i Innovasjon Norge?

15. Hva heter svensken som spilte rollen som bokseren Ivan Drago i filmen Rocky IV fra 1985?

16. I hvilket europeisk land ble Miloš Zeman nylig gjenvalgt som president?

17. Hvilket fremmedord defineres av SNL slik: «bruken av overflødige ord for å betegne noe, for eksempel 'en rund sirkel'»?

18. Hva er navnet på den arkitekto-

Vi spør

av Scrotuz Franz

White Selfie Complex

25. januar vedtok et stort flertall i Studentparlamentet nye retningslinjer for utvekslingsstudenter på besøk i utviklingsland. De vil til livs sosialporno, «white saviour complex» og godhetsposører med ett sultende barn på hver biceps. Vi tok en prat med Beathe Øgård, leder for Studentenes og akademiskernes internasjonale hjelpefond (SAIH), og la fram noen sjokkerende eksempler.

[ring ring]

– Hei, det er Beate.

– Hei du, jeg ringer fra Universitas. Vi skriver en liten sak om «white saviour complex» og i den forbindelse har vi fått lov til å bruke bildene til fem anonyme studenter. Kanskje du kunne kommentert dem veldig kjapt?

– Det første viser en statsvitenskapstudent som har vært på utveksling i Tsjad. Han poserer med ett barn på hver arm og bildeteksten «Meg? En helt? Tja... Jeg er bare en enkel student som har lyst til å gi tilbake»

– Hm, ja det viser jo et litt mer bevisst forhold til selve white saviour-komplekset. Det går jo på at man setter seg selv som en helt som skal reise ned, som den eneste som kan hjelpe de fattige ut fra en håpløs situasjon. Og i mange tilfeller så gjør man kanskje vondt verre mer enn å bidra med noe positivt. Men det er veldig vanskelig å si om ett eksempel at det er helt galt, eller om det er riktig. Det er så utrolig mange nyanser.

– Mhm. Neste eksempel er et bilde av en stråhytte i Sudan, med bildeteksten «Hakunu matata tenker du kanskje nå, men selv så tenker jeg på to andre «besnærende ord»: Hjelpe andre.»

– Ja, det henger jo veldig tett sammen med den typen bilder som liksom skal vise det «autentiske Afrika», eller det mange assosierer med det, mens man egentlig setter seg selv i hovedfokus.

– Akkurat. Så har vi er en utvekslingsstudent som har lagt ut en selfie med en familie i Bangladesh og skrevet «Flommen gjorde Rafi hjemløs, men det er ingenting mot flommen av følelser jeg opplever når jeg får muligheten til å hjelpe andre.»

– Ja, det er jo akkurat det samme. Hm. Ja.

– To eksempler til. Bildet viser en sykepleierstudent på utveksling i Kongo som balanserer ett barn på hvert bein. Bildetekst: «Never skip leg day.»

– Ja, du har sett kanskje sett ani-

masjonsfilmen som ble laget i sammenheng med guiden? Det minner jo nesten om et eksempel derfra.

– Siste eksempel viser en utvekslingsstudent på kafé i Tanzania. Han smiler mot kameraet mens han bestiller noe, og bildeteksten lyder «ja hallo, kan jeg få en dobbel glutenfri cortado med en lett topping av den hvite manns byrde?»

– Hm. Ja. Det er litt vanskelig å kommentere akkurat den. Man gjør kanskje litt narr av det, men man er jo også med på å forsterke den stereotypen av det å være en hvit helt med dårlig samvittighet. Det blir litt som å gjøre narr av at flere land er like utviklet, eller mere utviklet enn man tror.

– Ja, ikke sant. Vil du vurdere din stilling som SoMe-rådgiver for øvre Blindern?

– Det er mye bedre om du bare refererer til SAIH i denne saken.

– OK!

baksiden@universitas.no

SVAR/DOM

- 0-4. **Ååå neei:** Ikke akkurat et shining moment, dette her. Jaja, herfra kan det bare gå oppover, si.

5-9. **Heh, tja:** Verre ting har skjedd, men en god del bedre ting også.

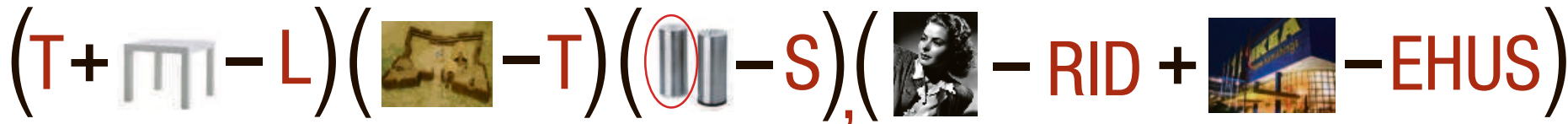
10-14. **Heyheey!** Se der ja! Ikkje duuuumt.

15-20. **JADDA:** *stolt men ydmyk*

1. Vilhelm Erobrerens invasjon av England
2. Jakob og Sofie/Sophie 3. Billy 4. Gjedde 5. Vættm 6. 1918 7. Sofies verden 8. Ja i Japan
9. Kiria
10. Sapporo i 1972 og i Nagano i 1998
11. Danmark
12. Filippinene
13. Finland (5,5 mill.), Norge (5,3 mill.) og Island (350.000)
14. Antia Kiria
15. Hans
16. Dolph Lundgren
17. Pionasme
18. Queen Anne style
19. M2M 20. Blair House

Rebus

av snillveig

HINT: Alle studenters helt <3 Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Erland Elias 4 President» Tross litt rot i rebusen klarte Emilie og Helene, I&B, OG ikke minst Charlotte – den Forbanna Psykopaten, rebusen. Me gratulere.